

Kangasniemi
SE ON SE PAIKKA

TILINPÄÄTÖS 2017

Sisällys

Toimintakertomus vuodelta 2017	2
Toiminnan ja talouden seuranta.....	9
Tilikauden tuloksen käsittely.....	11
Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	11
Rahoituslaskelma	12
Tase	13
Kangasniemen kuntakonsernin tuloslaskelma.....	14
Kangasniemen kuntakonsernin rahoituslaskelma.....	15
Kangasniemen kuntakonsernin tase	16
Kuntastrategia valtuustokaudella 2017-2021	18
Vastuualueet, sitovuus bruttomäärärahat ja tuloarviot, tilinpäätös 2017	27
Hallintopalvelut	29
Sivistystoimen palvelut	41
Tekniset palvelut	61
Investoinnit	75
Tilinpäätöslaskelmat	79
Ulkoisen = virallinen tuloslaskelma.....	80
Tuloslaskelma.....	81
Rahoituslaskelma	82
Tase	83
Ulkoiset kokonaistulos ja -menot	85
Kangasniemen kuntakonserni tuloslaskelma.....	86
Kangasniemen kuntakonserni rahoituslaskelma.....	87
Kangasniemen kuntakonserni konsernitase.....	88
Vesi- ja viemärilaitos / tuloslaskelma.....	90
Taseyksikön tase	91
Taseyksikön rahoituslaskelma.....	92
Liitetiedot.....	93
Tilinpäätöksen liitetiedot.....	94
Käyttöomaisuus	103
Arvonlisäveron palautusvastuu	104
Luettelot ja selvitykset	107
Luettelo kirjanpito kirjoista ja tositteiden lajeista	108
Selvitys kirjanpidon säilytyksestä	108
Allekirjoitukset ja merkinnät	109

Toimintakertomus vuodelta 2017

Yleistä kunnallistaloudelta

Suomen talouskasvu jatkui nopeana vuonna 2017 viennin ja investointien myötä. Hyvä suhdannetilanne näkyi myös työmarkkinoilla. Ammattitaitoisen työvoiman saatavuus muodostui ongelmaksi useilla toimialoilla. Kotimainen kulutuskysyntä kasvoi kuluttajien ennätysellisen vahva luottamuksen ja ostovoiman kasvun tukemina. Samalla kotitalouksien velkaantuminen on kuitenkin jatkunut. Suomen talouskasvu jatkuu nopeana. Vuonna 2017 Suomen bruttokansantuotteen määrä kasvoi ennakkotietojen mukaan 3,0 % edellisvuodesta.

Kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2017 tilinpäätösarvioiden mukaan kuntatalous vahvistui viime vuonna. Kuntasektorin toimintakulut laskivat viime vuonna 1,0 prosenttiyksikköä muun muassa kilpailukykysovimukseen liittyvien toimien, perustoimeentulotuen Kela-siirron ja kuntien omien säästötoimien vuoksi.

Kuntien verotulot kasvoivat yhteensä 2,0 prosenttia, eli 450 miljoonaa euroa. Samanaikaisesti valtionosuudet kuitenkin laskivat 3,3 prosenttia eli 300 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos oli negatiivinen 60 kunnassa, joista kaikki ovat alle 100 000 asukkaan kuntia.

Kuntakentän menot eivät vähentyneet niin paljoa kuin valtiovarainministeriö oli ennakoitunut, joten kuntiin viime vuonna kohdistuneet valtionosuusleikkaukset ovat olleet ylimitoitettuja. Valtion rahoitusosuuden pienentymisen seurauksena peruspalveluiden rahoitus on jäänyt yhä enemmän kuntien vastuulle.

Kuntien rahoituksellista tasapainoa kuvaava toiminnan ja investoinnin rahavirta nousi plussalle. Rahoitusasema on ensimmäistä kertaa pitkään aikaan tasapainossa. Muutoksen taustalla on kuntien tiukka taloudenpito, harkitut investoinnit sekä koko julkisen sektorin yhteinen tasapainottamispolitiikka.

Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta nousi vuonna 2017 yhteensä noin 150 miljoonaa euroa eli 0,9 prosenttia. Kuntien lainakanta laski 100 miljoonaa euroa samalla, kun kuntayhtymien lainakanta kasvoi suurista sairaalainvestoinneista johtuen 250 miljoonaa euroa. Kuntien lainakanta laski yli 100 000 ja alle 2000 asukkaan kunnissa. Muissa kuntakokoluokissa velkaantuminen jatkui. Tällä hetkellä kuntien ja kuntayhtymien lainakanta on 18,3 miljardia euroa.

Keskimääräinen tuloveroprosentti oli vuonna 2017 koko maassa 19,87 (v. 2016 19,87), Etelä-Savossa 21,15 (20,92) ja Kangasniemellä 20,75 (20,00).

Etelä-Savon tilanne

Kuntaliiton tekemän arvion mukaan maakunnan vuosikate oli vuonna 2017 151 % poistoista, kun se edellisenä vuonna oli alle 140 %. Lainakanta Etelä-Savolla oli 3.186 euroa/asukas sen ollessa edellisenä vuonna 3.165 euroa/asukas. Ennakkotietojen mukaan vuoden 2017 ylijäämä on 20,8 miljoonaa euroa. Ylijäämä on siten

kasvamassa 5,0 miljoonaa euroa. Kuntien verotulot kasvavat 5,8 miljoonaa euroa ollen 541,7 miljoonaa euroa. Valtionosuudet vähenevät 1,5 miljoonaa euroa edellisestä vuodesta ollen 381,0 miljoonaa euroa.

Kangasniemen tilanne

Kangasniemen vuoden 2017 vuosikate on 533 euroa/asukas ylijäämäinen. Poistojen jälkeen vuoden 2017 tilinpäätöksen ylijäämä on 1.202.227 euroa. Suunnitelman mukaisten poistojen lisäksi on tehty Kankaisten koulun osalta 106.935 euron kertapoisto. Talousarvioon verrattuna myönteistä oli se, että verotulot ylittyivät 727.810 euroa ja valtionosuuksia kirjattiin 17.043 euroa yli talousarvion.

Kunnan tuloveroprosenttia korotettiin 0,75 %-yks. vuodelle 2017. Korotuksen vaikutus verotuloihin oli n 500.000 euroa.

Lainaa Kangasniemen kunnalla on tilinpäätöksen mukaan 21,8 milj. euroa, 3.934/asukas. Vuonna 2017 otettiin pitkäaikaista lainaa Kuntarahoitukselta 5 milj euroa uuden yläkoulu-kirjasto-monitoimihallin rakennushankkeeseen.

Panostus elinkeinoelämään

Valtuuston vahvistamat yritystoiminnan tukiperiaatteet ovat pääosin kohdistuneet koulutus- ja kehittämistuen (17 kpl) myöntämiseen yrityksille sekä kyläyhdistysten pieninvestointiavustuksiin (6 kpl). Lisäksi on myönnetty (1 kpl) vuokratkompensatio, starttiraha (1 kpl) ja oppisopimustuki (1 kpl). Ko. tuissa on lisäystä edelliseen vuoteen nähden. Merkittävä tuki on ollut myös kesätyöllistämistuet paikkakunnan yrityksille, yhdistyksille, kotitalouksille, maatiloille ym. (19 hakijaorganisaatiota/47 kesätyöllistettyä). Lisäksi elinkeinotoimen budjetista on tuettu merkittävästi paikallisen 4H-yhdistyksen toimintaa sekä myönnetty maatiloille tukea viljelijöiden maksullisen lomituksen kustannuksiin. Kunta on myöntänyt myös yhdelle kangasniemeläiselle yritykselle korkotukiaavustusta yritystilojen rakentamisen kuluihin v. 2017.

Laajakaista-hankkeessa toteutettiin aiemmin (v. 2014-2015) nopeiden laajakaistayhteyksien rakentamista kattavasti kuntaan. Tavoitteena oli 300 liittynyttä. Tavoite saavutettiin reilusti; tuloksena n. 1 100 liittynyttä verkon palveluihin. Runkoverkkoa rakennettiin silloin keskustasta Hokan, Hännilän ja Luusniemen suuntaan yhteensä n. 50 km. Elinkeinotoimen budjetissa oli varaus 24 000 euroa v. 2017, kolmen langaton tukiasema -toteutukseen, ei toteutunut. MPY toteutti kyselyn, jossa kiinnostuneita palvelulle saatiin vain 2 henkilöltä. Liittyjiä langattomaan laajakaista-palveluun ei ole riittävästi. Laajakaista-asian tarkastelua on jatkettava uudelta pohjalta. Saadaanko kyliä mukaan kiinteän laajakaista(runko)verkon toteutuksiin, löytyykö kunnasta taloudellisia resursseja runkoverkon toteuttamiselle, miten mobiilitekniikka kehittyy jne.

Kunta/elinkeinotoimi toteutti keväällä ja kesällä 2017 laajan Teiden kunto - selvityksen ja kyselyn tien käyttäjille, yrityksille ja ammattiautoilijoille. Tuloksista

(teiden huonosta kunnosta) viestiteltiin raportin muodossa ELY:lle, Kauppakamariin ja Maakuntaliittoon ja laadittiin toimenpide- ja parannusehdotukset.

Vuoden 2017 aikana valmisteltiin toimenpiteitä Lapaskankaan teollisuusalueen teollisen toiminnan edistämiseksi. Käynnistettiin uusi kaavamenettely, joka mahdollistaa esim. terminaali- ja sahaustoiminnan ko. alueella. Siihen liittyen toteutettiin useita eri taustaselvityksiä.

Vuoden aikana syntyi uusia yrityksiä 20 kpl (tavoite 20 kpl) ja uusia työpaikkoja 44 kpl (tavoite 50 kpl). Starttirahahankkeita oli 5 kpl (tavoite 10 kpl). Viime vuoteen nähden tulokset olivat hieman heikommät. Liike- ja teollisuusrakentamisessa toteutui v. 2017 kunnassa 3 rakennusta/laajennusta. Vuonna 2016 ei yhtään toteutunutta liike- ja teollisuusrakennusta/laajennusta.

Kunta on profiloitunut yritysmyönteiseksi. Tästä on konkreettisenä tuloksena hyvä sijoittuminen Elinkeinopoliittinen mittaristo (ELPO) -kyselyssä v. 2016. Kunta sijoittui Etelä-Savossa toiseksi. Seuraava kysely toteutetaan keväällä 2018. Kunnan elinkeinopoliittiset tuet ovat koko maakunnan tasolla merkittävät, myös pienyrityksille ja aloittaville on tarjolla kannustustukia. Näistä tuista on kerrottu ja viestitely suunnittelevia, aloittavia sekä toimivia yrityksiä. Kunnanjohtaja on vierailut yrityksissä sekä elinkeinoasiamies on pyrkinyt vastaamaan yrityksistä tullessiin kysymyksiin ja tarvittaessa etsimään asiantuntijatahoja ja -palveluja ko. tarpeisiin.

Elinkeino- ja matkailutoimi on järjestänyt lukuisia yrittäjätilaisuuksia ajankohtaisista yritysteemoista. Elinkeino- ja matkailutoimi ovat olleet mukana yhdessä paikallisten yritysten ja seudullisten toimijoiden kanssa muutamilla messuilla, mm. OmaMökki-messut. Elinkeinoasiamies on tehnyt yrityskäyntejä yrityksiin yhteensä 55 kpl. Erilaisia yritysneuvonta- ja kontaktointitilanteita ja yrittäjätapauksia on ollut yhteensä n. 100 kpl. Yrityskartoituksia on toteutettu 12 yritykseen. Elinkeinoasiamies on toiminut yrittäjäyhdistyksen hallituksen sihteerinä ja näin ollen keskusteluyhteys yrittäjiin päin on ollut edelleen kiinteää ja tiivistä.

Työttömyysaste Kangasniemellä 31.12.2017 oli 11,3 % ja Etelä-Savossa (12,5 %), joka on suurempi kuin koko maassa (8,4 %) vastaavana ajankohtana. Etelä-Savon kunnista työttömyysaste 31.12.2017 Mäntyharjussa 10,7 %, Mikkelissä 11,7 %, Hirvensalmella 13,1 %, Juvalla 10,4 %, ja Pieksämäellä 11,2 %. Etelä-Savossa työttömien määrä laski vuodentakaisesta 1 700:lla. Suhteellisesti työttömyys aleni eniten Mäntyharjulla (36 %), Rantasalmella (27 %) sekä Kangasniemellä (25 %).

Asukasmäärä

Kunnan asukasmäärä 31.12.2017 oli 5.549. Väestötappiomme oli ennakkotietojen mukaan 48 henkilöä, joka on 29 henkilöä enemmän kuin edellisvuonna. Kangasniemen kokonaisnettomuutto oli 3 henkilöä voitollinen. Edellisenä vuonna 48 henkilöä. Kuolleiden ja syntyneiden erotus oli -51. Lapsia syntyi 32, joka on 3 enemmän kuin vuonna 2016.

Kymmenenä viimeisenä vuotena on väestön kokonaismuutos ollut keskimäärin 58 henkilöä tappiollinen. (v. 2017 48), luonnollinen väestönmuutos keskimäärin 60 henkilö tappiollinen (v.2017 51).

Seutuyhteistyö

Seudun yhteiset asiat linjaa Mikkelin seudun seutuvaliokunta. Seutuvaliokunnan jäseniä ovat yhteistoimintasopimuksen allekirjoittaneiden kuntien kuntajohtajat. Seutuyhteistyön laajempaan toimielimenä on Mikkelin seudun seutufoorumi, joka linjaa seudun yhteisiä asioita sekä käy keskustelua muista ajankohtaisista. Seutufoorumiin kuuluvat seudun kuntien hallitusten ja valtuustojen puheenjohtajistot sekä seutuvaliokunnan jäsenet. Seutufoorumissa käsiteltävät asiat valmistelee seutuvaliokunta.

Etelä-Savon sairaanhoitopiiri muuttui Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymäksi (ESSOTE) 1.3.2016 alkaen. Kangasniemen kunnan ja valtaosa jäsenkuntien sosiaali- ja terveystalouksista integroitiin osaksi kuntayhtymän toimintaa 1.1.2017 alkaen. Kangasniemen sote-henkilöstö ja ne henkilöt tukipalveluista, jotka tekivät 50% tai enemmän siirtyivät ESSOTEN palvelukseen liikkeenluovutusperiaatteella. Tulevalla toiminnalla varaudutaan siirtymään osaksi Etelä-Savon tulevaa maakuntaa, kun valtakunnallista maakuntauudistusta koskeva lakikokonaisuuspaketti astuu voimaan.

Sote-palvelujen siirtyessä Essotelle kunnalla ei juurikaan ole ollut mahdollisuutta vaikuttaa sosiaali- ja terveystalouksien kustannuksiin. Myöskään talouden seurantaan ei ole saatu riittäviä raportteja vuoden aikana. Lopullinen kunnan maksuosuus oli selvillä maaliskuun 2018 alussa, mikä aiheutti suurta epävarmuutta kunnan tuloksen arviointiin vuoden aikana.

Taloudenhoito vuonna 2017

Toimintamenoja kirjattiin 39.887.353 euroa, mikä on 99,6 % budjetoidusta. Palkat alittuivat 116.000 euroa ja henkilöstömenot sivukuluineen jäivät 380.000 euroa alle budjetoidun. Kilpailukykysovitukseen perustuen v. 2017 lomarahoja leikattiin 30 %, joka osaltaan pienensi palkkamenoja.

Toimintatuottoja kertyi 5.317.821 euroa, mikä on 118.000 euroa yli budjetoidun. Toimintakate on 34.569.532 euroa, mikä on 266.000 euroa arvioitua pienempi ja vuoden 2016 toimintakatetta n. 640.000 euroa parempi.

Toimintakulujen ja tuottojen vertailu edelliseen vuoteen ei ole vertailukelpoista, koska sote-palvelujen siirtymisen myötä tuloja siirtyi Essote ky:lle ja toisaalta palkkamenot pienenivät, mutta asiakaspalvelujen ostot kasvoivat verrattuna v. 2016.

Merkittäviä vastuualueiden määrärahaylityksiä ei ole tilinpäätöksessä 2017. Asiakaspalvelujen ostoja Essote-kuntayhtymältä kirjattiin v. 2017 yht. 22.565.610 euroa, jossa ylitystä kunnan talousarvioon verrattuna 365.610 euroa.

Etelä-Savon sairaanhoitopiiri palautti jäsenkunnille v. 2016 ylijäämää peruspääomien mukaisessa suhteessa 3,6 milj. josta Kangasniemen kunnan osuudeksi tilinpäätökseen 2017 on kirjattu 197.882 euroa muihin rahoitustuottoihin.

Kunnallisverotuloja kertyi 14 milj. joka ylitti arvion 497.000 eurolla. Yhteisöveroja kirjattiin 2,8 milj., jotka ylittyivät 258.000 euroa. Kiinteistöverot tilinpäätöksessä ovat talousarvion mukaiset 1,8 milj. euroa.

Vuosikate tilinpäätöksessä on 2.959.773 euroa ja poistoja kirjattiin yhteensä 1.757.546 euroa, joka sisältää Kankaisten tasearvon poiston 106.934 euroa.

Tilinpäätös 2017 muodostui ylijäämäiseksi 1.202.227 euroa ja kertynyttä ylijäämää on taseessa tämän jälkeen 6 763 074 euroa.

Kuntakonsernin tilinpäätös 2017 osoittaa 1,1 milj ylijäämää ja vuosikate on 670 eur/asukas. Konsernilainaa on 30,2 milj. euroa, asukasta kohti 5.446 euroa.

Henkilöstö

Henkilöstömäärä oli vuoden 2017 lopussa 182. Henkilöstö väheni edellisestä vuodesta 229 henkilöä. Vuoden 2017 aikana vanhuuseläkkeelle jäi 10 henkilöä (9 v. 2016) ja muille eläkkeille 3 (6).

Sairaspoissaolopäiviä oli toimintakertomusvuonna yhteensä 2853 (16,1 päivää henkilöä kohden). Vuonna 2016 16,9 päivää henkilöä kohden. Henkilömäärän keskiarvo kuukausien viimeisten päivien työterveyshuollon järjestelmässä olevista henkilöistä oli vuonna 2016 401 ja vuonna 2017 177. 20 % henkilöstöstä muodostaa 86 % koko organisaation sairauspoissaaloista. Toisaalta 27 % henkilöstöstä on ollut 0 päivää sairauspoissaoloja.

Työhyvinvoinnin painopisteenä oli edellisten vuosien tapaan omaehtoisen liikunnan lisääminen. Kunta tuki henkilöstön osallistumista liikunta ja kulttuuritapahtumiin. Henkilöstölle oli myös vuorot kuntosalilla ja Kansis-keskuksen liikuntahallissa.

Vuoden aikana pidettiin 3 varsinaista esimiesiltapäivää; 18.1., 6.4. ja 31.10., joista viimeisessä oli esillä luonnos kuntastrategiaksi. 9.6. oli henkilöstölle, lähinnä esimiehille tarkoitettu alv-koulutus, jonka piti Henrik Raunio Kuntaliitosta ja 4.10. oli esimiehille suunnattu somekoulutus, jonka piti Jenni Ahokas Redocapista.

Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän palvelukseen 1.1.2017 alkaen siirtyi 190 henkilöä. Tämän lisäksi siirtyi 1.1.2017 eläinlääkintähuolto ja kaksi henkilöä Mikkelin seudun ympäristöpalveluihin. Muutoksilla on ollut merkittävä vaikutus kunnan organisaatioon ja kuntaan jääneiden työntekijöiden tehtäväkuviin. Muutoksen vaikutus konkretisoitui kertomusvuonna.

Kertomusvuonna pidettiin yksi henkilöstölle suunnattu kunnanjohtajan info. Sisältäen ajankohtaisia ja tulevia asioita, kuten mm. Essote-muutos ja kunnan uusi organisaatio.

Hallinto

Kunnanvaltuusto hyväksyi 27.3.2017 kunnan uuden hallintosäännön, joka tuli kokonaisuudessaan voimaan 1.6.2017, ja sivistystoimen sekä hallintopalveluiden osalta jo 1.3.2017. Kuntavaalien jälkeen luottamustoimipaikat täytettiin hallintosäännön mukaisen uuden toimielinorganisaation mukaisesti.

Perusturvan siirryttyä Essotelle jakaantuu kunnan toiminta kolmeen toimialaan; hallintopalvelut, tekniset palvelut ja sivistys- ja hyvinvointipalvelut, joita johtavat toimialajohtajat.

Uuden henkilöstöorganisaation mukaisesti hallintopalveluihin kuuluvat elinkeino ja työllistäminen, toimistopalvelut ja kuntalaispalvelut. Kuntalaispalveluihin kuuluvat yhteispalvelupiste ja tietohallinto. Sote-tehtävien siirto Essotelle oli tietohallinnolle suuri ponnistus vuonna 2016. Siirrolla oli vaikutusta myös myös vuoden 2017 toimintaan. Kertomusvuonna julkaistiin Koe Kangasniemi sovellus ja kulttuuripolku, Kansis-keskuksen digipalvelut saatiin valmiiksi, langattomien verkkojen asennukset saatiin viimeisissäkin kouluissa ja Kalliolassa käyntiin, laitekannassa ensimmäinen leasing-sukupolvi meni vaihtoon ja vaalien jälkeen sähköiset toiminnot laajennettiin kaikkiin lautakuntiin. Organisaatiossa tapahtuneet muutokset ja sijaisjärjestelyt lykkäsivät suunniteltuja projekteja. Yhteispalvelupisteen kävijämäärä oli 3158, jossa oli edellisestä vuodesta kasvua 118.

Kuntalain (410/2015) mukaan tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on ilmoitettava julkisesti sidonnaisuuksistaan. Säännöstä sovelletaan 1.6.2017 alkaen. Sidonnaisuusilmoituksista muodostettu sidonnaisuusrekisteri on julkaistu kunnan kotisivuilla

Yleiset kehittämisnäkymät

Kuntatalouden näkymät ovat heikkenemässä. Kuntien talousarviokyselyn mukaan verotulot ja valtionosuudet eivät juurikaan kasva vuonna 2018 samalla kun toimintakulut kasvavat noin miljardi euroa. Vuosi 2019 näyttäytyy kuntien arvioissa yhtä vaikeana.

Vuosi 2017 jää poikkeukselliseksi vuodeksi. Kuntien arvioiden mukaan kuntien talous heikkenee jo tänä vuonna selvästi. Investoinnit kasvavat viidenneksellä, ja tämän johdosta lainakanta uhkaa kääntyä jälleen kasvuun.

Kuntasektorin korjausvelkaa on selvitetty myös Kuntaliiton ja FCG:n selvityksessä. Siinä arvioidaan, että kuntakonserneilla on laskennallisesti katettavaa korjausvelkaa 4 miljardia euroa pelkästään toimitilojen ja kiinteistöjen osalta.

Korjausvelka on edelleen kasvamassa. Jotta investoinnit voidaan rahoittaa, on kuntien tulokehityksen jatkossakin oltava vahvaa ja menot pidettävä kurissa. Kuntien tulopohjaa ei saa enää heikentää valtion toimenpitein, koska myös maakunta- ja sote-uudistus aiheuttaa suurta epävarmuutta kuntien talouteen lähivuosina.

Kangasniemen kehittämisenäkymät

Kangasniemen kunnan suurimmat riskit liittyvät suhteellisen suureen velkamäärään, joka saattaa pitkällä aikavälillä tuoda mukanaan myös korkoriskin. Toisena tekijänä ovat kiinteistöt ml. sote-kiinteistöt.

Vanhusväestön lisääntyminen luo paineita jatkossa myös sosiaali- ja terveystenonon kasvulle.

Kangasniemen Vuokratalot Oy:n tulos vuodelle 2017 on 67.000 ylijäämäinen. Etelä-Savon sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän konsernitulos vuodelle 2017 oli alijäämäinen 131.000 euroa. Näiden ja muiden tytär- ja konserniyhteisöjen velkamäärä kasvattaa Kangasniemen kuntakonsernin velkamäärän 5446 euroon /asukas, peruskunnan velkamäärän ollessa 3.934 euroa /asukas.

Sote- ja maakuntauudistuksen myötä yli puolet kuntien käyttötalonuden kustannuksista siirtyisi maakuntiin, kun kuntien lakisääteiset tehtävät vähenevät merkittävästi.

Koko maan tasolla kuntien tehtävien muutoksesta aiheutuva kustannusten ja tulojen siirto on kustannusneutraali, mutta koska siirtyvät kustannukset ja tulot eivät vastaa kunnittain toisiaan, ovat kunnittaiset muutokset suuret. Kuntakohtaisia eroja pyritään rajoittamaan valtionosuusjärjestelmään esitettävillä muutoksilla

Sote-tehtävien siirtyessä pois kunnilta, suurin osa peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän kautta jaettavasta rahasta määräytyisi alle 16-vuotiaiden ikäluokkien perusteella.

Suurten kuntakohtaisten muutosten minimoimiseksi edellä kuvattuun uuteen järjestelmään siirryttäisiin lähtökohtaisesti määräaikaisen, vaikkakin osin pysyväksi jäävän siirtymätasauksen kautta. Viidentenä vuonna eli vuonna 2024 muutos olisi enintään +/- 100 euroa/asukas, joka jää toistaiseksi pysyvänä voimaan. Näin uudistuksesta aiheutuva kunnan tasapainotilan muutos olisi pysyvästi enintään +/- 100 euroa/asukas, mikä ei ylitä yhdenkään kunnan yhden tuloveroprosenttiyksikön tuottoa vastaavaa määrää.

Ennakkolaskelmien mukaan tulee Kangasniemen kunnan muutos vuonna 2024 olemaan -100 euroa/asukas ja siten laskennallinen paine kunnallisveroprosenttiin 0,69.

Sote- ja maakuntauudistus on historiamme suurin hallinnollinen muutos. Sen myötä totuttu mielikuvamme sanasta kunta tulee saamaan uusia piirteitä. Kuntakäsitys tulee muuttumaan, ja kunnan johtamisen ja toimintatapojen tulee uudistua. Kunnan uuden roolin löytäminen ei tapahdu itsestään, vaan se edellyttää tietoista uuden ymmärtämistä, ja yhteistyötä, sekä muutoksen johtamista. Muutos kokonaisuudessaan edellyttää kuntalaisten laajaa osallistumista siihen.

Kun kunnalla on tavoitteena säilyä itsenäisenä, niin kunnan on pystyttävä turvaamaan kuntalaisilleen laadukkaat lähipalvelut, pidettävä kuntatalous kunnossa mm. toimintaprosesseja kehittämällä ja yhteistyötä tekemällä niin naapurikuntien kuin yritysten ja kolmannen sektorin kanssa.

Kunnan on jatkossa yhä vaikeampaa vastata kustannuspaineisiin, koska kunnan toimintakenttä tulee oleellisesti supistumaan. Väestön ikääntyminen ja alhainen syntyvyys tuovat mukanaan haasteita ja muutospaineita palvelutuotantoon.

Kunnanvaltuusto hyväksyi kuntastrategian 18.12.2017 § 77

Kuntastrategiaa valmisteltiin valtuustoseminaareissa ja strategiatyöpajoissa 23.3., 4.9. ja 16.10.2017. Yhdistyksille, yrityksille, kuntalaisille ja henkilökunnalle on strategiantyön yhteydessä lähetetty Webropol- kyselyt. Asia on ollut esillä myös johtoryhmän kokouksissa ja esimiesiltapäivässä 30.10., jolloin strategialuonnosta ja talousarviovuoden 2018 tavoitteita sovitettiin yhteen.

Kuntastrategian mukaisesti Kangasniemi on vuonna 2025 aktiivinen perheisiin panostava kunta, jossa on monipuoliset ja toimivat palvelut. Kunta saa voimaa eläväisestä keskustastaan, virkeistä kylistään ja aktiivisista yrityksistä ja järjestöistään. Kangasniemi tunnetaan puhtaasta luonnostaan ja sen ympärille rakentuvista virkistys- ja harrastusmahdollisuuksista. Visio hyvinvoivasta ja elinvoimaisesta Kangasniemestä vuonna 2025:

”LEIKKIVIÄ LAPSIA PUULAN PUHTAASSA LUONNOSSA”.

Vision toteuttamiksi määriteltiin kunnalle toiminta-ajatus:

”AIKAANSAAVUUTTA KUNTALAISTEN HYVÄKSI!”

Valtuustokauden 2017-2021 keskeisinä tavoitteina:

Yhteisöllisyys

Kuntalaisten, vapaa-ajan asukkaiden ja sidosryhmien yhteisöllisyys ja aktiivinen osallistuminen

Ympäristö

Viihtyisän ja elävän kuntakeskuksen sekä maaseutumaisen asumisen kehittäminen

Yritystoiminta

Elinkeinotoiminnan ja työllisyyden edistäminen

Toiminnan ja talouden seuranta

Toiminnan ja talouden toteutumisesta on annettu sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti raportti kunnanvaltuustolle kolme kertaa vuodessa. Raportit perustuvat 30.4., 31.8. ja 31.12. toteutumiin.

Lisäksi kunnanhallitukselle on annettu talouden seurantaraportit kuukausittain. Hallintokunnat ovat antaneet vastaavat raportit lautakunnilleen.

Raportointi on ollut ajantasaista ja tarkkaa, pienimpiinkin poikkeamiin on puututtu ja ne on analysoitu. Mainittakoon, että tarkan talouden seurannan osalta talousarvioon

varattu palkkamääräraha toteutui jo toisena perättäisenä vuonna budjetoitua pienempänä, joka poikkeaa edellisistä vuosista selkeästi.

Sisäisen valvonta

Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisen kokonaisuutta. Käytännössä tämä tarkoittaa toiminnan arviointia annettujen ohjeiden mukaisesti.

Toimintaympäristöön liittyvät muutokset ovat keskiössä. Operatiivisissa riskeissä keskeistä on henkilöstöresurssien hallinta ja henkilöstökulujen hillitseminen. Niissä onnistuminen on keskeinen edellytys talouden tasapainottamisen onnistumiseksi. Näissä toiminnallisissa riskeissä esimiestyö ja sen tukeminen sekä osaava henkilöstö nousivat tarkasteluun kaikissa hallintokunnissa. Esimiestyöhön on kiinnitetty toimintakertomusvuonna huomiota mm. esimiesiltapäivien teemojen kautta sekä koulutuksellisilla menetelmillä. Vuoden 2015-2016 vaihteessa käynnistyi koko kunnan työhyvinvointikysely, jonka tulokset saatiin tammikuussa 2016. Tulosten perusteella määriteltiin kehittämiskohteet työyksikkö-, osasto- ja kuntatasolla. Seuraava kysely on tekeillä maalis-huhtikuussa 2018.

Talousriskejä on ennakoitu ja valvottu ohjatulla talousvalvonnalla kuukausittain. Talousraportointia on edelleen tarvetta kehittää ennakoitavuuden ja talousriskien riittävän aikaisen hahmottamisen näkökulmasta.

Kuntatalouden haasteena tulee olemaan maakuntauudistus. Toimintojen siirtyessä pois kunnilta siirtyy myös rahoitusta. Merkittävä osa kunnallisverosta, n. 11,71 % -yksikköä siirtyy pois kunnilta. Kunnallisveroprosentti on tällä hetkellä 20,75. Uuden rahoitusmallin mukainen prosentti on 9,04. Muutokseen liittyvä laskennallinen korotuspaine kunnallisveroprosenttiin on 0,69 % -yksikköä.

Oleellista kunnan taloudessa tulee olemaan talouden tasapaino muutostilanteessa. Mitä enemmän taloudessa on vaikeuksia, sitä rajallisemmat ovat tasapainottamiskeinot. Kangasniemen kunnan talousriskit muutostilanteessa liittyvät lainamäärään, joka 31.12.2017 on 21,8 milj. euroa, joka on 3934 e/asukas. Kunnan suhteellinen velkaantuneisuus 31.12.2017 on 62,2 %. Maakuntauudistuksen seurauksena tulee budjetin koko pienenemään ja käyttötuloista poistuu merkittävä osa. Velat kuitenkin säilyvät ennallaan. Tämän seurauksena suhteellinen velkaantuneisuus tulee kasvamaan selvästi.

Tulevien omaisuusjärjestelyjen vaikutukset kunnan käyttötalouteen ja taseeseen tuovat mukanaan suuren riskin. Omaisuusjärjestelyillä ei ole tarkoitus vaarantaa rahoitusperiaatteen toteutumista kuntien jäljelle jäävissä tehtävissä. Huomattava riski liittyy kuitenkin siihen, että kunnan järjestämän perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen ja pelastustoimen käytössä olevat tilat maakunta vuokraa 3 vuodeksi. Mitään takuuta vuokraamisesta sen jälkeen ei ole.

Tilikauden tuloksen käsittely

Vuosikate on ylijäämäinen 2.959.773 euroa. Suunnitelman mukaiset poistot ovat 1.757.546 euroa. Tilikauden tulos poistojen jälkeen on 1.202.226,98 euroa ylijäämäinen. Kangasniemen kunnan taseessa ei ole kattamatonta alijäämää.

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että vuoden 2017 ylijäämä kirjataan omaan pääomaan tilikauden yli- ja alijäämätilille.

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut		
ulkoinen		
	Vuosi 2017	Vuosi 2016
	1000 eur	1000 eur
Toimintatuotot	2 951	5 391
Toimintakulut	-37 521	-40 600
Toimintakate	-34 569	-35 209
Verotulot	18 685	17 731
Valtionosuudet	18 676	19 576
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	20	23
Muut rahoitustuotot	328	139
Korkokulut	-178	-119
Muut rahoituskulut	-1	-1
Vuosikate	2 960	2 140
Poistot	-1 758	-1 721
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	1 202	419
Tilikauden yli/-alijäämä	1 202	419
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	8	13
Vuosikate/Poistot, %	168	124
Vuosikate, €/asukas	533	382
Asukasmäärä 31.12	5 549	5 603

Rahoituslaskelma 1000 €

	2017	2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 960	2 140
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-57	-4
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 838	-6 408
Rahoitusosuudet investointeihin	-324	2 728
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	210	6
Toiminnan ja investointien rahavirta	951	-1 537
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1	0
Antolainasaamisten vähennykset	115	168
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 501	-662
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 000	5 500
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	-50	-14
Vaihto-omaisuuden muutos	-6	6
Pitkäaikaisten saamisten muutos		
Lyhytaikaisten saamisten muutos	1 424	-2 564
Korottomien velkojen muutos	-1 907	-716
Rahoituksen rahavirta	-926	1 717
Rahavarojen muutos	24	180
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	756	732
Rahavarat 1.1.	-732	-552

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta (2013-2017), 1000 €	-1 123	-1 090
Investointien tulorahoitus, %	136,9	58,2
Lainanhoitokate	2,0	2,9
Kassan riittävyys, pv	7,4	7,6
Asukasmäärä	5 549	5 603

Tase

KANGASNIEMEN KUNTA

TASE	2017 1 000 €	2016 1 000 €		2017 1 000 €	2016 1 000 €
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	18 418	18 418
Aineettomat oikeudet	121	162	Liittymismaksurahasto		
Muut pitkävaikutteiset menot			Edellisten tilik. ylijäämä (alijäämä)	5 561	5 142
			Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 202	419
Aineelliset hyödykkeet			OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		
Maa- ja vesialueet	4 166	4 174			
Rakennukset	20 240	13 451	PAKOLLISET VARAUKSET		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 481	10 371	Kaatopaikkavaraus	0	0
Koneet ja kalusto	388	533			
Muut aineelliset hyödykkeet	140	140	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Enn.maksut ja keskeneräiset hanl	0	6 454	Valtion toimeksiannot	10	31
			Lahjoitusrahastojen pääomat	549	576
Sijoitukset			Muut toimeksiantojen pääomat	5	11
Osakkeet ja osuudet	8 069	8 069			
Muut lainasaamiset	1 383	1 497	VIERAS PÄÄOMA		
Muut saamiset	9	9	Pitkäaikainen		
			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 150	9 728
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Valtion toimeksiannot	7	10	Saadut ennakot	11	14
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	9	9	Muut velat	186	185
Muut toimeksiantojen varat					
			Lyhytaikainen		
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Joukkovelkakirjalainat		
Vaihto-omaisuus			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 350	11 350
Aineet ja tarvikkeet	39	33	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
			Lainat muilta luotonantajilta	1 328	1 251
Saamiset			Saadut ennakot	0	0
Pitkäaikaiset saamiset			Ostovelat	1 461	2 336
Muut saamiset	3 822	4 359	Muut velat	158	325
Lyhytaikaiset saamiset			Siirtovelat	1 428	2 292
Myyntisaamiset	468	784	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	50 818	52 076
Lainasaamiset	119	158			
Muut saamiset	186	653	TASEEN TUNNUSLUVUT		
Siirtosaamiset	413	478	Omavaraisuusaste, %	49,6	46,0
			Suhteell. velkaantuneisuus-%	62,2	64,3
Rahoitusarvopaperit			Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista %	63	64,9
Muut arvopaperit			Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	6 763	5 561
			Kertynyt yli-/alijäämä €/as	1 219	993
Rahat ja pankkisaamiset	756	732	Lainat, €/asukas	3 934	3 985
VASTAAVAA YHTEENSÄ	50 818	52 076	Lainakanta 31.12, 1000 €	21 828	22 329
			Lainasaamiset 31.12, 1000 €	1 502	1 655
			Asukasmäärä 31.12.	5 549	5 603

Kangasniemen kuntakonsernin tuloslaskelma

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

1000 eur

	2017	2016
	24	
Toimintatuotot	133	17 544
Valmistus omaan käyttöön	0	0
	-57	
Toimintakulut	883	-51 783
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-5	0
	-33	
Toimintakate	755	-34 239
	18	
Verotulot	685	17 731
	18	
Valtionosuudet	676	19 576
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	27	25
Muut rahoitustuotot	148	154
Korkokulut	-256	-195
Muut rahoituskulut	-3	-2
	3 522	3 050
Vuosikate		
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 607	-2 561
Omistuksen eliminointierot	0	0
Arvonalentumiset	0	0
Satunnaiset erät	3	0
Tilikauden tulos	918	489
Tilinpäätössiirrot	-6	-8
Tilikauden verot	0	0
Laskennalliset verot	0	0
Vähemmistöosuudet	6	9
Tilikauden ylijäämä	918	491
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	-42	-34
Vuosikate/Poistot, %	135	119
Vuosikate euroa/asukas	635	544
Asukasmäärä 31.12.2017	5 549	5 603

Kangasniemen kuntakonsernin rahoituslaskelma

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

1000 eur

	2017	2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 522	3 034
Satunnaiset erät	2	1
Tulorahoituksen korjauserät	195	124
Investointien rahavirta		
	-3	
Investointimenot	436	-7 715
Rahoitusosuudet investointeihin	-289	2 746
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	215	6
Toiminnan ja investointien rahavirta	209	-1 804
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-59	0
Antolainasaamisten vähennykset	115	168
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 653	40
	-1	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	970	-1 162
	-3	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	400	6 070
Oman pääoman muutokset	-210	-54
Muut maksuvalmiuden muutokset	37	-2 983
Rahoituksen rahavirta	1 166	2 079
Rahavarojen muutos	1 375	275
Rahavarat 31.12.	2 669	1 335
Rahavarat 1.1.	1 335	1 060
	1 334	275

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v

	-1	
vuosilta 2013-2017 /keskiarvo, 1000 €	189	-945
Investointien tulorahoitus, %	109,3	39,4
Lainanhoitokate	1,7	2,4
Kassan riittävyys, pv	15,3	8,0

Kangasniemen kuntakonsernin tase

KANGASNIEMEN KUNTAKONSERNI**KONSERNITASE 2017****1000 EUROA****VASTAAVAA****2017****2016****PYSYVÄT VASTAAVAT****Aineettomat hyödykkeet**

Aineettomat oikeudet

229

449

Muut pitkävaikutteiset menot

37

88

266**537****Aineelliset hyödykkeet**

Maa- ja vesialueet

4 547

4312

Rakennukset

26 902

19 624

Kiinteät rakenteet ja laitteet

10 744

10 646

Koneet ja kalusto

1 202

1 220

Muut aineelliset hyödykkeet

209

203

Ennakkomaksut ja keskeneräiset

1 067

7 496

44 671**43 501****Sijoitukset**

Osakkuusyhteisöosuudet

161

5 098

Muut osakkeet ja osuudet

439

-4 563

Muut lainasaamiset

704

808

Muut saamiset

20

17

1 324**1 360****TOIMEKSIANTOJEN VARAT****209****172****VAIHTUVAT VASTAAVAT****Vaihto-omaisuus****173****172****Saamiset****Pitkäaikaiset saamiset****3 823****4 359****Lyhytaikaiset saamiset****3 227****3 343****Rahoitusarvopaperit****Rahat ja pankkisaamiset****2 669****1334****VASTAAVAA YHTEENSÄ****56 363****54 778**

**VASTATTAVAA
OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	18 418	18 418
Ylikurssirahasto		0
Arvonkorotusrahasto		0
Muut rahastot	89	154
Ed.tilikausien yli/-alijäämä	-1 131	-1 553
Tilikauden yli/-alijäämä	918	491

VÄHEMMISTÖOSUUKSET	314	189
---------------------------	------------	------------

PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset	388	379
---------------------------	-----	-----

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	764	775
--------------------------------	------------	------------

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	19 243	14 601
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	203	205
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	10 978	14 338
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	6 181	6 787

VASTATTAVAA YHTEENSÄ	56 363	54 778
-----------------------------	---------------	---------------

Konsernitaseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste %	32	32
Suhteellinen velkaantuneisuus %	67	66
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %		
Kertynyt ylijäämä (alijäämä) 1000 €	-213	-1 062
Kertynyt yli/-alijäämä, €/asukas	-38	-189
Konsernin lainakanta 31.12. 1000 €	30 221	28 939
Konsernin lainat, €/asukas	5 446	5 165
Konsernin lainasaamiset 31.12. 1000 €	724	825
Kunnan asukasmäärä	5549	5603

KUNTASTRATEGIA VALTUUSTOKAUDELLE (2013-2016) 31.5.17 SAAKKA

Uusi valtuusto aloittaa 1.6.2017, jonka kanssa valmistellaan uusi strategia.

Kangasniemen kunta

Valtuustoseminaari 16.-17.4.2013

Valtuustoseminaarin tulokset

Visio

**KANGASNIEMI - LAATUELÄMÄÄ SUOMEN KAUNEIMMASSA KUNNASSA
PUULAN RANNALLA.**

Kangasniemi on itsenäinen ja hyvinvoiva kuntayhteisö, jossa monipuolinen ja aktiivinen elinkeinotoiminta ja yritysmyönteinen ilmapiiri luovat edellytykset laadukkaille palveluille ja viihtyisälle asumiselle.

Päästrategia

- Luomme tulevaisuutta vireänä, itsenäisenä ja yritysmyönteisenä sekä yhteistyökykyisenä kuntana luontoa arvostaen ja kulttuuria edistäen.
- Edistämme kaikin tavoin asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia.
- Pidämme kuntatalouden tasapainossa ja varaudumme tulevaan.
- Tarjoamme monipuolliset työ-, asumis- ja harrastusmahdollisuudet, joita markkinoimme aktiivisesti. Elävä maaseutu kyläyhteisöineen ja kyläkouluineen luo elinvoimaisen ja turvallisen yhteisön niin vakinaiseen kuin osa-aikaiseen asumiseen.
- Sijoitumme lähes 250 000 asukkaan (alle 1 tunti) työssäkäyntialueen keskelle.

Strategia-alueet

1. Myönteisen asenteen kautta positiiviseen kuntakuvaan, imago, kuntamarkkinointi, uskallus uuteen ajatteluun, innovaatiot, sosiaalinen media
2. Asuminen ja ympäristö, liikenneyhteydet, vapaa-ajan asuminen
3. Elinkeinopolitiikka, matkailu, kulttuuri
4. Kuntatalous sekä varautuminen eri vaihtoehtoihin
5. Henkilöstöpolitiikka
6. Palvelutarjonta, kunta / yksityinen ja lähipalvelut
7. Itsenäisyyttä ja vireyttä tukeva yhteistyö kunta-, seutu- ja maakuntatasolla sekä 3-sektorin ja yritysten kanssa

Kärkihankkeet, TOP 6, tilanne 31.12.2017

***Kunnan kiinteistöt kuntoon**

Uuden yläkoulun ja kirjaston, Kansis-Keskus, rakentaminen on valmistunut 2016. Kansis-Keskus otettiin käyttöön 2017 alusta. Pihan rakentaminen ja vanhan koulun purkaminen valmistui kesällä 2017.

PTS ovat valmistuneet Kalliolan koulun ja Päiväkodin osalta. Lisäksi Kunnantalon osalta on tehty PTS.

Päiväkodin saneeraus toteutettiin kesä ja syksyn aikana.

***Valtatie 13, kiertoliittymän hyödyntäminen: Kiviniemi, lähialueen liiketontit, golf-kentän ympäristö.**

Kiviniemen saunarakennus on purettu, johtuen sen huonosta kunnosta. Kiviniemen leirintäalueelle on saatu yrittäjä kilpailutukseen perustuen. Lapaskankaan liikenneympyrään on tilattu ja tulossa veistos.

Harvelin Lapaskankaan risteysalueen liikekiinteistöön saatiin kaupallista toimintaa (pienoistavaratalo Ale-Makasiini).

Lapaskankaan teollisuusalueella on käytössä n. 10 ha:n teollisuustonttialue mahdollisille yritysten uusille teollisuusrakentamisprojekteille. Joitakin tiedusteluja ja rakennushankkeita, mm. laajennustöitä on suunnitteilla alueelle yritysten toimesta. Kunta on myös valmistellut ja selvittellyt mahdollisen puu- ja energiaterminaali-yritystoiminnan (n. 20 ha) sijoittumista Lapaskankaan maa-alueelle. Kaavamenettely on parhaillaan käynnissä ko. alueella. On tehty yhteistyötä Mikkelin kehitysyhtiö Miksei Oy:n, Suur-Savon Sähkö Oy:n sekä InvestInFinland-palvelun kanssa, mm. käynnistetty/toteutettu investorien etsintä, markkinointimateriaalin toteuttaminen, energiavirtojen, puunhankinnan ja -markkinoiden, kannattavuustarkastelun selvitystyön toteuttaminen (pre-feasibility study).

Kunta/elinkeinotoimi toteutti keväällä ja kesällä 2017 laajan Teiden kunto -selvityksen ja kyselyn tien käyttäjille, yrityksille ja ammattiautoilijoille. Tuloksista (teiden huonosta kunnosta) viestiteltiin raportin muodossa ELY:lle, Kauppakamariin ja Maakuntaliittoon ja laadittiin toimenpide- ja parannusehdotukset. Osaltaan oltiin vaikuttamassa, että VT-13 tieosuutta Kangasniemeltä Lievestuoreelle saatiin parannettua.

***Väestön terveys ja hyvinvointi-hanke: "Kangasniemi liikkumaan, ennaltaehkäisevä ote"**

Liikuntatoimi on saanut lapsia ja nuoria liikkumaan uusien palveluidensa avulla; kiipeilyseinä on monipuolistanut kuntalaisten liikkumismahdollisuuksia entisestään. Frisbeegolfradan täysimittaiseksi saattaminen sekä talviradan aukaiseminen on tuonut myös osaltaan lisää liikettä kuntalaisiin. Liikuntatoimi hankki 5 kappaletta Kangasniemi-Jopoja kesäkaudelle kunnan info-pisteeseen lainattavaksi panttia vastaan. Kyseiset pyörät ovat talvikauden työntekijöiden käytössä eri toimipisteissä: kunnantalo, terveyskeskus, lukio ja vanhainkoti. Liikuntatoimi on edelleen hakenut

hankerahoitusta Liikkuva koulu – hankkeeseen, jolla saadaan lasten ja nuorten koulupäivän aikaista liikuntaa lisättyä. Hankerahoituksen piiriin kuuluu vertaisohjaajien koulutus, opettajien koulutus sekä välinehankinnat. Vuositasolla liikuntatoimi kutsuu urheiluseurat koolle 2-4 kertaa käymään ajankohtaisia asioita läpi kunnan liikuntakentällä.

Liikuntatoimi on järjestänyt seuraavat liikuntaryhmät viikoittain: lasten liikuntakerho (KaPa-51 ry ja Kangasniemen Kalske ry pitämä kerho nykyään), mielenterveystoimiston asiakkaiden kuntosaliryhmä, kuntosaliharjoittelun alkeisryhmä, Äijä-liikunta, seinäkiipeilyn yläköysikurssi, pallo- ja putkirullausryhmä. Liikunnanohjaaja käy kouluilla pitämässä liikunnallisia päiviä / esittelemässä liikuntatoimen uusia hankintoja (Polar aktiivisuusrannekkeet sekä bluetooth sykevyöt). Liikuntatoimi on tehnyt viikoittaista yhteistyötä nuorisotoimen (tapahtumat, retket kerhot, leirit) sekä fysioterapian (ammattiosaamisen kehittäminen) kanssa.

Tapahtumat ja kilpailut ovat osa liikuntatoimen arkea: hiihtokilpailut (koululaiskilpailut, hiihdon rakettiviesti) maastajuoksukilpailut, liikuntaleirit, Kaikki Pelaa jalkapallopäivä, yleisurheilun kunniakierros, yleisurheilukilpailut (koululaiskilpailut ja kuntaottelu), kunnan työntekijöiden tyhy-päivät.

Liikunnanohjaaja toimii poikkihallinnollisissa ryhmissä liikuntatoimen edustajana (LAPE, VESOTE). Liikuntatoimi mahdollistaa kesäisin, rantauimakoulujen muodossa, alkeisumaopetuksen n. 30:lle lapselle Kangasniemellä.

Liikuntatoimi pyrkii edelleen madaltamaan lasten ja nuorten osallistumista ohjattuun / itsenäiseen liikkumiseen. Lasten ja nuorten kautta saadaan parhaiten vietyä ennaltaehkäisevää otetta eteenpäin. Kun liikunta on koettu lapsena hauskaksi, tullaan sitä jatkamaan aikuisiälläkin. Tulokset eivät näy heti, vaan panostus liikuntaan tulee näkymään vasta myöhemmin, jopa monien vuosien päästä.

Kangasniemen kouluissa 2014 aloitettu koululaisten välituntiliikunta jatkuu edelleen. Beckerin koulun ja Kankaisten koulun kaikki luokka-asteilla on mahdollisuus koulupäivän aikana yhteen 30 minuutin pidennettyyn liikuntavälituntiin / viikko.

Tähän on otettu liikuntasalit käyttöön. Tämä on ohjattua toimintaa. Kaikki Kangasniemen koulut ovat rekisteröityneitä Liikkuvia kouluja. Liikunnanohjaaja on toiminut tähän saakka Liikkuva koulu - hankkeiden vastuuhenkilönä.

Liikuntatoimi toimii liikuntapaikkojen korjausten sekä rakentamisen osalta kiinteänä yhteistyötahona teknisen toimen kanssa.

Kansis-keskuksen piha-alueelle on rakennettu uusi lähiliikunta-alue, sekä hiekkatekonurmikenttä. Urheilukentän saneeraus on aloitettu ja se valmistuu kesällä 2018.

***Tie- ja tietoliikenneyhteyksien todellinen hyödyntäminen, etätyön mahdollistaminen, uusien teknisten ratkaisujen selvittäminen ja toteuttaminen**

Laajakaista-hankkeessa toteutettiin aiemmin (v. 2014-2015) nopeiden laajakaistayhteyksien rakentamista kattavasti kuntaan. Tavoitteena oli 300 liittujää. Tavoite saavutettiin reilusti; tuloksena n. 1 100 liittujää verkon palveluihin. Runkoverkkoa rakennettiin silloin keskustasta Hokan, Hännilän ja Luusniemen suuntaan yhteensä n. 50 km. Elinkeinotoimen budjetissa oli varaus 24 000 euroa v. 2017, kolmen langaton tukiasema -toteutukseen, ei toteutunut. MPY toteutti kyselyn, jossa kiinnostuneita palvelulle saatiin vain 2 henkilöltä. Liittymiä langattomaan laajakaista-palveluun ei ole riittävästi. Laajakaista-asian tarkastelua on jatkettava

uudelta pohjalta. Saadaanko kyliä mukaan kiinteän laajakaista(runko)verkon toteutuksiin, löytyykö kunnasta taloudellisia resursseja runkoverkon toteuttamiselle, miten mobiiliteknikka kehittyy jne. Jatkossa mietittävä, olisiko etätyöntekijöille, yrittäjille tarve toteuttaa oma, yhteinen työskentelytila keskusta-alueella, kunnantalolla ym.

***Elinkeinopolitiikkaan liittyvä hanke esim. Yritysideakilpailu**

Elinkeinotoimi on tehnyt vuosittaisen toimintasuunnitelman, jossa on nimetty keskeisiä toimenpiteitä. Toimintaympäristön kehittämisessä on painotettu mm. Puulan matkailullinen kehittäminen, Käräjäniemi, Kiviniemi, Syvälahden alue ja torin/keskustan kehittäminen. Kesällä 2017 järjestettiin viimevuotiseen tapaan KuntaGolf-turnaus Kangasniemellä, tapahtumassa mukana myös maakuntajohtaja. Elinkeinotoimi on tehnyt PuulaGolfin kanssa asian tiimoilta yhteistyötä tapahtuman suunnittelussa.

Elinkeino- ja matkailutoimi on järjestänyt lukuisia yrittäjätilaisuuksia ajankohtaisista yritysteemoista. Elinkeino- ja matkailutoimi ovat olleet mukana yhdessä paikallisten yritysten ja seudullisten toimijoiden kanssa muutamilla messuilla, mm. OmaMökki-messut. Hyvänä esimerkkinä kunnassa v. 2017 toteutetusta projektista on paikallisen yrittäjäyhdistyksen ja kunnan elinkeinotoimen yhdessä toteuttama ja edelleen käynnissä oleva Vapaa-ajanasuntoprojekti. Vuoden 2017 aikana toteutettiin vapaa-ajan asunnon omistajille (ei-kangasniemeläiset, n. 1900 kpl) kysely heidän eri palvelutarpeista (mm. rakentaminen, saneeraus, uusrakentaminen, mökkitalkkariterve) sekä yritysten palveluntasosta ja kehittämistarpeista.

Elinkeinotoimi on tehnyt yhteistyötä seudullisten ja maakunnallisten hankkeiden kanssa ja informoinut paikallisia yrityksiä näistä hankkeista/järjestänyt tilaisuuksia paikkakunnalla. ProAgrian ProYritys-hankkeen sekä Miksei Oy:n kanssa on tehty yhteistyötä kahden paikallisen yritysverkoston kehittämiseksi. Eri kehittäjätahojen järjestämistä info-, koulutus- ja kehittämistilaisuuksista on informoitu yrittäjiä ja yhdistyksiä jatkuvasti ja pyritty aktivoimaan yrittäjiä lähtemään ja osallistumaan toiminnan kehittämiseen.

Puulaveden/Puulan osalta on jatkettu markkinointitoimenpiteitä. Kunnassa on toteutettu Maastokuvaus Oy:n Mika Viitasen ja Pelti Peltolan kanssa markkinointivideo-sarja (8 videota) yhdessä Hirvensalmen ja Mikkelin kanssa. Videoissa on kerrottu 8 ”tarinaa” Puulalta ja tuotu alueen erityisyyttä ja omaleimaisuutta esille monikanavamarkkinointia (some) hyödyntäen. Kuvauksia on tehty edelleen vuoden 2017 aikana. Videot ovat saaneet merkittävää julkisuutta ja huomiota somessa.

***Puulavesi – maakuntajärvemme**

Puulaveden/Puulan osalta on toteutettu markkinointitoimenpiteitä (ks. edellinen kohta/Elinkeinopolitiikkaan liittyvä hanke).

Käräjäniemen satamaosuuskunta on hakenut kunnalta lainaa kehittämistoimenpiteitä varten. Kunta odottaa edelleen satamaosuuskunnan tekevän ja jättävän tukihakemuksen liiketoimintasuunnitelmineen Veejjakaja ry:lle ja päätöstä Veejjakajalta rahoituksen myöntämisestä satamaosuuskunnalle.

Puulaveden ja Kyyveden osalta kunta on mukana Itä-Suomen kalatalousryhmän Etelä-Savon maakunnassa 2014-2020 toteutettavassa kehittämisohjelmassa. Hankkeessa pyritään lisäämään järvikalastusmahdollisuuksia, kehittämään kalastusmatkailua ja antamaan yrityksille ja yhdistyksille hankkeistusneuvontaa Leader/Veejjakaja ry:n hankkeille.

Vuonna 2017 on toteutettu Vetovoimaa maaseudulle yhteistoiminnalla ja verkostoitumalla 2017-2020 –hankkeessa Etelä-Savon, Puulan ja Kyyveden vesistöjen ja koskien kunnostamiseen, kalatalouteen, kalastusmatkailuun liittyviä toimenpiteitä, mm. osakaskuntien yhdistämiset. Esimerkkinä on saatu aikaiseksi sisävesien Suomen suurin osakaskunta, Keski-Puulan osakaskunta (19 000 ha), yhdistyi 22 osakaskuntaa yksimielisellä päätöksellä. Synsiöjärven ja Pohjois-Puulan osahankkeet ovat v. 2018 käynnistymässä.

Puulalla sijaitseviin retkisatamiin on tehty pienimuotoisia parannustoimenpiteitä Puulan Veneseura Ry:n kanssa yhteistyössä. On uusittu laiturirakenteita, nuotiokehiä sekä lisätty peräpoijuja.

Kuntatalous

käyttötalousraami +0,5 % / koko kunta ja rakennemuutosten toteutus, kk-seuranta ja aktiivinen reagointi.

- **tuloveroprosentti 20 %**
- **kiinteistöveroprosentit, ennallaan**

Investointijärjestys ja aikataulu

- **vuodelle 2013 Kankaisten suunnittelu, Lapaskankaan kiertoliittymä ja Beckerinkoulun peruskorjaus, vanhainkodin saneerauksen suunnittelu, terveyskeskus, vanhainkoti**

vuonna 2014:

- **Kankaisten koulun rakentamisen aloittaminen**
- **Toimintakeskus valmis**

vuonna 2016:

- **Kankaisten koulu valmis**

Rahoitusmuodot ja lainatarve käydään erikseen läpi investointiohjelman ja

Kuntaliiton asiantuntijan evästyksen pohjalta.

- **mistä tulevista investoinneista aiheutuvat lisääntyvät lainanhoitokulut (noin 1.1 m€ lyhennykset + korot) katetaan? Varaudutaan em. asiaan.**

**Henkilöstöpolitiikka, työhyvinvointi, mitoitus, rekrytointi,
painopistealueet, palkkausjärjestelmä**

Päämäärät 2016	Strategiamittarit	Päälinjaukset ja toimenpiteet 2013-2016
selkeät johtamisjärjestelmät	työtyytyväisyyskyselyn tulos	organisaatiot ajan tasalle, organisaatorakenteiden tarkastelu (madaltaminen), selkeät toimenkuvat esimieskoulutukset
Motivoitunut ja hyvinvoiva työyhteisö, työssäjaksaminen, työhyvinvointi, omaehtoinen työkyvyn ylläpito	sairauspäivät työtyytyväisyyskyselyn tulos	tyhy-toimenpiteet työilma-piirimittaus yhteiset peli-säännöt koulutus, kehityskeskustelut
organisaation sopeuttaminen kunnan väestörakenteeseen	henkilöstömäärä/henkilötyövuode t/asukas lain/suositusten mukainen henkilöstömäärä	täyttölupamenettely palveluiden painopistealueet palvelujen määrän karsiminen eläköitymisen hyödyntäminen yhteistyö 3-sektorin, naapurikuntien ja yritysten kanssa palvelusetelit
oma tuotanto /ulkoistaminen ydintehtävät	henkilöstömäärä kannattavuus	kustannuslaskenta, yhteistyö 3-sektori, naapurikunnat ja yritykset, palvelusetelit
ammattitaitoisen henkilöstön saanti	hakijoiden määrä/rekrytointi	työelämän joustot, pörssikanat erityisammattiryhmille, kuntaimago, terveet työtilat
Teknologian hyödyntäminen	palaverien lukumäärä henkilöstömäärä	sähköinen asiointi: laskutus, ajanvaraus yms. videoneuvottelut
tulospalkkiojärjestelmä	suoritteet/kustannukset	tehtävien vaativuuden arviointi, periaatteiden luominen yhteistyössä ammattijärjestöjen kanssa

Palvelutarjonta ja yhteistyö

Päämäärät 2016	Strategiamittarit	Päälinjaukset ja toimenpiteet 2013-2016
Hyvät lähipalvelut säilytetty	Itsenäinen kunta kuntalaispalaute	Talous tasapainossa Työkalu palautteen käsittelyyn
Lähipalvelujen laadun kehittäminen	Hyvinvointikertomus Oppilashuollon käsikirja Seutusoten toimintakäsikirjat Kuntamaisema	Kehittämishankkeet Rahoituksen järjestäminen Toimivan yhteistyöjärjestelmän ylläpito ja kehittäminen Kouluterveyskysely
Kiinteä yhteistyö eri toimijoiden kanssa	Mitattu kuntalaispalaute	Yhteistoimintasopimukset
Kunnan itsenäisyyttä tukeva yhteistyö	Seutusote Lukioyhteistyö Puulan seutuopisto Mikkelin seudun ympäristötoimi Eläinlääkintähuolto	Aktiivinen osallistuminen hallinnon ja toiminnan kehittämiseen

AKTIIVINEN ELINKEINOJEN JA MATKAILUN KEHITTÄMINEN

Päämäärät 2016	Strategiamittarit	Päälinjaukset ja toimenpiteet 2013-2016
I AKTIIVINEN ELINKEINOPOLITIikka	-50 uutta työpaikkaa/vuosi -20 uutta yritystä/vuosi -10 starttirahahanketta/vuosi	- "Miljoonapotti"yritysideakilpailu -Työllisyys-hankkeet/yhteistyö Myrskylyhty ry. ja Kangasniemen työttömät ry:n kanssa -Aktiivinen yrittäjien ja yritysten etsintä ja neuvonta -Yritystonttien kaavoitus -Osaamisen vahvistaminen yrityksissä (oppisopimus, ammattillinen -koulutus-yhteistyö) -Omistajanvaihdosneuvonta -Yritysten verkostoitumisen edistäminen (esim. rakennusalan yritysten yhteistyön kehittäminen) -Teollisuuskadun avajaiset (Lapaskangas) -Bioenergiahanke -Kiviniemi-alueen kehittäminen
II KUNTAMARKKINOINTI JA MATKAILUN KEHITTÄMINEN/uusia asukkaita ja matkailijoita kuntaan, matkailuyritysten toimintaedellytysten parantuminen	-muuttovoittoinen kunta -rakennuslupien määrä	-Matkailun Master Planin tekeminen/Puula -Venäjän liiketoimintamahdollisuuksien ja turismin hyödyntäminen -Saimaa Routes (retkeily, luontopolku ym. reitit sekä paikalliset yritykset sähköiseen palveluportaaliin) -Majoitustilojen lisääminen -Ympärivuotisen asumisen (vapaa-ajan asuntojen kunnonkohotus) kehittäminen -PuulaGolf -alueen kehittäminen (esim. loma-asuntonäyttely) -Käräjäniemen venesataman kehittäminen -Aktiivinen messuosallistuminen ja kuntamarkkinointi, yhteistyö yritysten kanssa, esim. yhteiset messuosastot -Satamatorin kehittäminen -Luontopolkujen kunnostaminen -Nopeat laajakaistayhteydet - hankkeen toteuttaminen -Nettisivujen uudistaminen

Mvönteinen kuntakuva ja hyvä asuinympäristö

Päämäärät 2016	Strategiamittarit	Päälinjaukset ja toimenpiteet 2013-2016
Positiivinen kuntaimago	Kuntalaispalaute	Sähköiset palvelut Uudet nettisivut Kunnan alueiden siisteys
Aktiivinen kuntamarkkinointi	Muuttovoitto Näkyvyys medioissa	Asuntobonus Asuntomarkkinointi yhteistyössä yrittäjien kanssa Messut Harrastusmahdollisuudet mm. kulttuuri, liikunta ja luonto Puulan hyödyntäminen Suomen kaunein kunta – tittelin hyödyntäminen
Houkuttelevat asumismahdollisuudet	Monipuolisia asumisvaihtoehtoja tarjolla	Uusien tonttien kaavoittaminen, asema-kaava-alueet, rantayleiskaavat Kylätoimikuntien ja seurakunnan kanssa yhteistyö tonttien markkinoinnissa Vapaa-ajanasuntojen käyttötarkoitusten muutokset Yhteistyö yritysten kanssa
Toimivat liikenneyhteydet	Yksityistieavustukset Osallistuminen aktiivisesti yhteistyöhön	Yhteistyö seudun kuntien, valtion ja verkkoyhtiöiden kanssa

Vastuualueet, sitovuus bruttomäärärahat ja tuloarviot, tilinpäätös 2017

KANGASNIEMEN KUNTA

Sivu 1
28.03.2018
12:42:58
EUR

TULOSLASKELMA vrt.edell.kum.kauteen ja
budjettiin
01.01.2017 - 31.12.2017

Ulkoisen/Sisäisen

	Ed.v.tot 2016 01-12	Budjetti+ muutos	Toteutuma 2017 01-12	Käyttö-%	Muutos-%
00011000 KESKUSVAALILAUTAKUNTA					
MENOT	-2 312,48	-14 295	-20 043,25	140,2	766,7
TULOT		9 000	26,40	0,3	100,0
NETTOMENOT	-2 312,48	-5 295	-20 016,85	378,0	765,6
00012000 TARKASTUSLAUTAKUNTA					
MENOT	-15 793,11	-19 540	-15 751,60	80,6	-0,3
TULOT			0,50	-100,0	100,0
NETTOMENOT	-15 793,11	-19 540	-15 751,10	80,6	-0,3
00013001 KUNNANHALLITUS 2015 -					
MENOT	-3 468 630,22	-26 586 693	-26 645 853,96	100,2	668,2
TULOT	1 691 276,81	1 418 911	1 344 657,34	94,8	-20,5
NETTOMENOT	-1 777 353,41	-25 167 782	-25 301 196,62	100,5	1323,5
00020001 PERUSTURVALAUTAKUNTA 2015 -					
MENOT	-26 827 038,30				-100,0
TULOT	3 105 575,20				-100,0
NETTOMENOT	-23 721 463,10		0		-100,0
00030100 OPETUSTOIMI					
MENOT	-7 853 200,53	-7 782 814	-7 739 509,21	99,4	-1,4
TULOT	503 405,73	419 950	427 423,57	101,8	-15,1
NETTOMENOT	-7 349 794,80	-7 362 864	-7 312 085,64	99,3	-0,5
00030200 VAPAA-AIKATOIMI					
MENOT	-1 021 899,48	-1 001 085	-945 729,81	94,5	-7,5
TULOT	264 024,68	189 100	240 601,08	127,2	-8,9
NETTOMENOT	-757 874,80	-811 985	-705 128,73	86,8	-7,0
00040000 RAKENNUSLAUTAKUNTA					
MENOT	-105 051,25	-85 439	-85 663,43	100,3	-18,5
TULOT	70 803,52	62 000	65 506,25	105,7	-7,6
NETTOMENOT	-34 167,73	-23 439	-20 157,18	86,0	-41,0
00050000 TEKNINEN LAUTAKUNTA					
MENOT	-5 288 400,87	-4 584 095	-4 540 909,16	99,1	-14,1
TULOT	3 737 889,98	3 139 532	3 345 753,63	106,6	-10,5
NETTOMENOT	-1 550 510,89	-1 444 563	-1 195 155,53	82,7	-22,9
Yhteensä					
MENOT	-44 582 326,24	-40 073 951	-39 993 460,42	99,8	-10,3
TULOT	9 373 055,92	5 238 493	5 423 968,77	103,5	-42,1
NETTOMENOT	-35 209 270,32	-34 835 458	-34 569 491,65	99,2	-1,8

Hallintopalvelut

TOIMINNALLISET TAVOITTEET VASTUUALUEITTAIN

Tehtävän nimi:

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Vastuuhenkilö

Keskusvaalilautakunnan sihteeri

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kangasniemellä on yksi äänestysalue ja yksi vaalitoimikunta. Seuraavaksi järjestetään kuntavaalit 2017. Kunta hoitaa ennakkoäänestysjärjestelyt.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Suoritteet/tunnusluvut	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos € TA/TP17
Keskusvaalilautakunta	5	1	1	0
Äänestysalueet	5	5	5	0
TALOUS	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Toimintatuotot		9 000	26	-8 974
Toimintakulut	2 312	14 295	20043	5 748
Toimintakate	2 312	5 295	20 017	14 722
Muutos-% edelliseen		129,0	278,0	

Tehtävän nimi:

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Vastuuhenkilö

Tarkastuslautakunta / Tilintarkastaja

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Valtuuston asettaman tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Tarkastuslautakunnan työ suunnitellaan siten, että toimikauden aikana tullaan tutustumaan kaikkien hallinnonalojen toimintaan. Tarkastuslautakunta antaa vuosittain arviointikertomuksen ja tilintarkastaja tilintarkastuskertomuksen.

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Suoritteet/tunnusluvut	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Tarkastuslautakunta	5	9	9	0
TALOUS	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Toimintatuotot				
Toimintakulut	15793	19 540	15 751	-3 789
Toimintakate	15 793	19 540	15 751	-3 789
Muutos-% edelliseen		23,7	-19,4	

Tehtävän nimi:

HALLINTOPALVELUT (yleishallinto, maa- ja metsätilat, työllisyys, toimistopalvelut ja kuntalaisten palvelut)

Vastuuhenkilö

Talous- ja hallintojohtaja Risto Nylund

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Hallintopalvelut tuottaa keskitetysti laskenta-, toimisto-, tiedonhallinta- ja asiantuntijapalveluita eri hallintokunnille päätöksenteon tueksi sekä vastaa kunnanhallituksen ja -valtuuston kokousten valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Hallintopalvelut vastaa kunnan asiakaspalveluiden kehittämisestä mm. yhteis palvelupiste ja valtion etäpalvelut.

Tavoitteet ja tunnusluvut:**VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET****Sitovat tavoitteet:**

Vaikuttavuustavoitteet:	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Henkilöstöpolitiikka Selkeät johtamisjärjestelmät	työtyytyväisyyskysely kerran kahdessa vuodessa	asteikolla 1-6, tavoite yli ka (3,5)	Seuraava mittaus maaliskuussa 2018
Palvelutarjonta Kuntarakenne	Kriisikuntakriteerit eivät täyty	Itsenäinen kunta	Itsenäinen säilynyt. Kaikki kriteerit eivät täyty.
Hyvät lähipalvelut säilytetään	Kuntalaiskyselyllä kartoitetaan näkemykset lähipalveluista	Kysely toteutettu	Ei ole toteutettu.
Myönteinen kuntakuva Positiivinen kuntaimago	Kunnan näkyvyys mediaseurannassa	Positiivinen	Vuoden viimeinen kolmannes toimituksellinen media Positiivinen 13,2 % Neutraali 86,8 % Negatiivinen 0 %
Tuotantotavoitteet:			
Kuntayhteistyön kautta kunnan itsenäisyyden vahvistaminen	Kuntayhteistyön eri muodot	Kuntayhteistyötä hankintojen ja kuljetuspalvelujen järjestämisessä	Kuljetusyhteistyö Hankasalmen kunta ja ateriahankinta yhteistyö Mikkeli

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tuotantotavoitteet:			
Yhteispalvelun etäpalvelu kuntalaisten käytössä	Asiakaskontaktit	Asiakaskontaktit etäyhteydellä lisääntyneet vuodesta 2015	Etäpalveluiden määrä 128, vuonna 2016 96.
Vuorovaikutteisen kuntalaisviestinnän kehittäminen	Kävijämäärät eri kanavissa	Verkkosivuilla otettu käyttöön vuorovaikutteisia välineitä ja kanavia	Sähköinen avustushakemus ja tilanvarausjärjestelmä toteutuksessa.
Sähköisten asiointimahdollisuuksien parantaminen sisäisessä ja ulkoisessa toiminnassa	Sähköinen järjestelmä otettu käyttöön kpl lautakuntia	Sähköiset kokoustyökalut otettu käyttöön	Kv, Kh, ja lautakunnat käyttävät iPadeja
Hyvän metsän hoidon tason ylläpitäminen	Puun myynti Uudistamistyöt Taimikonhoitotyöt	Puun myynti 6200 m3 Uudistamistyöt 8 ha Taimikonhoitoa 40 ha	8625 m3 24 ha 31 ha

Perustelut:

Elinkeinostrategia ohjaa omalta osaltaan kunnallista päätöksentekoa. Uuden asiahallintaohjelman käyttöönotolla ja kokonaisarkkitehtuuryöllä tehostetaan toimintaprosesseja. Yhteispalvelun etäpalveluhanke mahdollistaa jatkossakin palveluiden saatavuuden kuntalaisille.

YLEISHALLINTO

Hallintopalvelut /Yleishallinto

sis. kunnanvalt.-hallitus, toimikunnat, muu yleish., tonttimarkk., asuntoasiat, henkilöstöjaosto
keskustoimisto ja sisäinen palv.toiminta

Suoritteet/tunnusluvut	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Kunnanjohtaja	1	1	1	0
Talous- ja hall.joht(1.1-31.7.)	0,8	0,8	0,8	0
henkilöstöpäällikön teht.	0,2	0,2	0,2	
Kunnanvaltuusto				
Kokouksia			9	
Pykälää			80	
Luottamushenkilömäärä	27	27	27	0
Kunnanhallitus				
Luottamushenkilömäärä				
- hallitus	7	7	7	0
- kvat.puheenjohtajat	3	3	3	0
Kokouksia			25	
Pykälää			383	

TALOUS	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Toimintatuotot	113 481	81 000	113 658	32 658
Toimintakulut	819 520	753 792	731 122	-22 670
Toimintakate	706 039	672 792	617 464	33 247
Muutos-% edelliseen		-4,7	-8,2	

Toimistopalvelut

Suoritteet/tunnusluvut	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Henkilöstömäärä	17,0	8,0	8	0
vakituinen	17	8	8	0
tilapäiset	0	0	0	0
TALOUS	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Toimintatuotot	21 326	2 000	14 280	12 280
Toimintakulut	668 554	370 732	342 566	-28 166
Toimintakate	647 228	368 732	328 286	-40 446
Muutos-% edelliseen		-43,0	-11,0	

Tiedonhallintapalvelut

Suoritteet/tunnusluvut	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Henkilöstömäärä	4,5	6,5	6,5	0
vakituinen	4,5	6,5	6,5	0
TALOUS	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Toimintatuotot	994 133	758 911	721 254	-37 657
Toimintakulut	918 057	929 765	960 025	30 260
Toimintakate	-76 076	170 854	238 771	67 917
Muutos-% edelliseen		-324,6	39,8	

Maa- ja metsätilat

Suoritteet/tunnusluvut	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Metsäpinta-ala ha	1114	1114	1114	0
Pystykauppa, m ³	5702	4200	5497	1 297
Hankintakauppa, m ³	3370	2500	3128	628
Taimikonhoito, ha	28	40	31	-9
Maanmuokkaus, ha	9	25	21	-4
Istutus	3	18	24	6
TALOUS	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Toimintatuotot	475 366	356 000	370 260	14 260
Toimintakulut	119 371	132 350	121 096	-11 254
Toimintakate	-355 995	-223 650	-249 164	-25 514
Muutos-% edelliseen		-37,2	11,4	

Työllisyystukityöt

Suoritteet/tunnusluvut	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Työllistämistuella palkattuja keskimäärin	12	12	12	0
TALOUS	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Toimintatuotot	69 900	55 000	63302	8 302
Toimintakulut	329 884	569 700	592807	23 107
Toimintakate	259 984	514 700	529 505	14 805
Muutos-% edelliseen		98,0	2,9	

Tehtävän nimi:**ELINKEINOLAUTAKUNTA (elinkeino- ja maaseututoimi)****Vastuhenkilö:****Elinkeinoasiamies Jukka Siikonen****Palvelusuunnitelman kuvaus:**

Elinkeinolautakunnan ja elinkeinotoimen tehtävänä on luoda edellytykset yritystoiminnan kehittymiselle paikalliset olosuhteet huomioiden. Toiminnalla pyritään vaikuttamaan kunnan elinvoimaisuuden parantumiseen. Elinkeinolautakunnan alaisuuteen kuuluvat elinkeinojen ja maaseudun yritys- ja kylätoiminnan kehittäminen, kuntamarkkinointi ja matkailun edistäminen. Elinkeinolautakunta vastaa elinkeinopolitiikan strategisten linjausten valmistelusta ja johtamisesta, toiminnan ohjauksesta, kehittämisrahoituksen kohdistamisesta sekä tulosten seurannasta. Toimintaa ohjaa kunnan elinkeinopoliittinen ohjelma/toiminnalliset tavoitteet (2013-2017).

Elinkeinolautakunnan alaisiin tehtäviin kuuluvat mm. yritysneuvonta (aloittavat ja toimivat), rahoitusneuvonta ja -hakupalvelut laajennus- ja investointihankkeisiin, toimitilojen ja tonttien hankintaopastus, yritysten ja muiden sidosryhmätahojen yleiset kehittämis- ja tapahtumahankkeet, kuntamarkkinointi ja kylätoiminnan aktivointi.

Elinkeinotoiminnan, matkailun ja kuntamarkkinoinnin kehittämisen tavoitteena on olemassa olevien yritysten säilyminen ja vahvistuminen, uusien yritysten perustaminen sekä uusien matkailijoiden ja asukkaiden houkuttelu kuntaan.

-Kylien/kyläyhdistysten pienet kehittämisprojektit	10/vuosi	5
-Uusia starttiraha-yrityshankkeita	40/vuosi	55
-Yrityskäyntien määrä (yrityksissä)	100/vuosi	105
-Yrityskontaktit ja neuvontatapahtumat (kunta/elinkeinotoimi)	15/vuosi	12
-Yrityskartoitukset/kehittämis- ja koulutussuunnitelmat		

Perustelut:

Suomen Yrittäjien joka toinen vuosi toteuttama Elinkeinopoliittinen mittaristo kuvastaa laajasti kunnan elinkeinopoliittikan ja toiminnan onnistumista, myönteistä yritysilmapiiriä ja tarvittavia kehittämiskohteita yritys- ja elinkeinotoiminnassa sekä toimintaympäristössä.

Uudet työpaikat, yritykset ja starttirahat mittareina korostavat kunnan elinvoimaisuutta ja kykyä tarjota uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja neuvonta-apua yritystoimintaa harkitseville. Erilaiset kehittämisprojektit kuvastavat myös vireydestä ja elinvoimaisuudesta kunnassa. Yrityskäynneillä ja kontaktoinneilla varmistetaan ajantasainen tieto yritysten tarpeista ja kehittämiskohteista.

Muuttovoittoinen kunta ja rakennuslupien kasvava määrä on esimerkki toimeliaasta, vireästä, viihtyisästä ja turvallisesta (elinvoimaisesta) kunnasta, jonne ihmiset haluavat muuttaa asumaan niin lyhyt- kuin pitkäaikaisestikin.

Elinkeinolautakunta

sis. Elinkeinoltk:n kehitt., matkailun kehitt., projektit, seutuyhteistyö Mikkeli
maaseututoimisto, kehittämisprojektit

Suoritteet/tunnusluvut	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Henkilöstömäärä	1,25	1,25	1,25	0
* vakituiset	1	1	1	0
* tilapäiset(matk.neuvoja)	0,25	0,25	0,25	0
Uusia työpaikkoja (brutto)	48	50	44	-6
Uusia yrityksiä (brutto)	32	20	20	0
Starttirahahankkeita	10	10	5	-5
Maaseututoimisto				0
Toimivia maatiloja	157	155	161	6
Tukihakemuksia kpl/vuosi	1038	850	990	140
Maaseudun työpaikat	210	230	250	20
Suorat maataloustuet	3 300 000	2 300 000	3 600 000	1 300 000

TALOUS	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Toimintatuotot	10 529	10 000	10 553	553
Toimintakulut	303 267	378 592	308 638	-69 954
Toimintakate	292 738	368 592	298 085	-75 854
Muutos-% edelliseen		25,9	-19,1	

Tehtävän nimi

TALOUSHALLINTO (talous-, henkilöstöpalvelut, työsuojelu)

Vastuhenkilö

Talous- ja hallintojohtaja Risto Nylund

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Talousspalveluihin sisältyy talousspalvelut, kunnallisverotus, varhaiseläkemenoperusteinen (VARHE) maksu sekä henkilöstön työhyvinvointi.

Tavoitteet ja tunnusluvut:

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tuotantotavoitteet:	Mittari:	Tavoitetaso:	Toteutuminen:
Palvelutuotannon sujuvuus ja virheettömyys sekä toimialojen yhteistyö	Käyttäjäpalautteen määrä	Sujuva ja virheetön palvelutuotanto	Toteutunut

TALOUSPALVELUT

Suoritteet/tunnusluvut	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Henkilöstömäärä	0	0		0
TALOUS	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Toimintatuotot	511		298	298
Toimintakulut	159 669	149 276	146 525	-2 751
Toimintakate	159 158	149 276	146 227	-3 049
Muutos-% edelliseen		-6,2	-2,0	

Henkilöstöpalvelut

sis. varhe-maksun ja Tyhy-toiminta

Suoritteet/tunnusluvut	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Henkilöstömäärä		0		0
TALOUS	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Toimintatuotot	6031		785	785
Toimintakulut	150 307	77 396	6 348	-71 048
Toimintakate	144 276	77 396	5 563	-71 833
Muutos-% edelliseen		-46,4	-92,8	

Tehtävän nimi**SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTOPALVELUT****Vastuuhenkilö****Talous- ja hallintojohtaja Risto Nylund****Palvelusuunnitelman kuvaus:**

Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu maakunnallisella sosiaali- ja terveyspalvelut ky:llä (Essote) 1.1.2017 alkaen kunnanvaltuuston 25.1.2016 § 6 mukaisesti.

Kunnan organisaatiossa sosiaali- ja terveyspalvelut kuuluu kunnanhallituksen alaiseen toimintaan. Talousarviossa varattu asiakaspalvelujen ostoon kuntayhtymältä 22,2 milj euroa.

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT (SOTE)

sis. perusterv.huollon, sos.työn ja erikoissairaanhoidon as.palv.ostot Essote ky:ltä

TALOUS	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Toimintatuotot				0
Toimintakulut		22 200 000	22 565 610	365 610
Toimintakate		22 200 000	22 565 610	365 610
Muutos-% edelliseen			1,6	

Tästä:

perusterv.huolto ja sos.työ 14 838 928

erikoissairaanhoido (Essoten ilm) 7 726 682

MUU SOSIAALI JA TERV.HUOLTO

sis.Kuel-eläkemaksut, passiivisen työmarkkinatuen kustannukset

TALOUS	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Toimintatuotot		156 000	50 266	-105 734
Toimintakulut		790 090	616 265	-173 825
Toimintakate	0	634 090	565 999	-68 091
Muutos-% edelliseen			-10,7	

SOTE YHTEENSÄ

TALOUS	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Toimintatuotot		156 000	50 266	-105 734
Toimintakulut		22 990 090	23 181 875	191 785
Toimintakate	23 721 463	22 834 090	23 131 609	297 519
Muutos-% edelliseen			1,3	

Tehtävän nimi
ELÄINLÄÄKINTÄHUOLTO

Vastuuhenkilö
Talous- ja hallintojohtaja
Risto Nylund

TALOUS	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Toimintatuotot				
Toimintakulut		235 000	254 852	19 852
Toimintakate		235 000	254 852	19 852
Muutos-% edelliseen			8,4	

HALLINTOPALVELUT YHTEENSÄ
Hallintokeskus yht. (ulk+sis)

Suoritteet	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Asukasmäärä 1.1.	5603	5 598	5 549	-49
Henkilöstö yhteensä	36,75	29,75	29,75	0
Toimintakate €/asukas	320,45	4 500,29	4 566,04	66
TULOSLASKELMA	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 429 857	1 203 911	1 061 581	-142 330
Maksutuotot	2 131	1 000	7 640	6 640
Tuet ja avustukset	86 692	85 000	70 321	-14 679
Muut toimintatuotot	164 949	135 000	184 053	49 053
Toimintatuotot yht	1 683 629	1 424 911	1 323 595	-101 316
Toimintakulut				0
Palkat ja palkkiot	1 153 353	969 038	974 913	5 875
Henkilöstökorvaukset	-7 647	-3 000	-21 089	-18 089
Eläkekulut	256 017	710 143	615 532	-94 611
Muut henkilöstösivukulut	40 704	68 695	52 181	-16 514
Henkilöstökulut	1 442 427	1 744 876	1 621 537	-123 339
Asiakaspalv.ostot	48 370	22 491 500	228 657 10	374 210
Muiden palv.ostot	1 376 673	1 476 205	131 624 8	-159 957
Aineet ja tarvikkeet	34 458	29 935	28 000	-1 935
Avustukset	234 322	512 900	525 063	12 163
Muut toimintakulut	342 839	362 112	304 002	-58 110
Toimintakulut yht	3 479 089	26 617 528	26 660 560	43 032
TOIMINTAKATE	1 795 460	25 192 617	25 336 965	144 348
Muutos-% edelliseen		1 303,1	0,6	-1 303

POISTOT/HALLINTOPALVELUT

TP-2016	TP-2017
108 375	149 645

Sivistystoimen palvelut

Tehtävän nimi:**OPETUS- JA KULTTUURITOIMEN HALLINTO (lautakunta ja sivistystoimisto)****Vastuuhenkilö****Sivistys- ja hyvinvointijohtaja Mika Huovinen****Palvelusuunnitelman kuvaus:**

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen lakisääteiset palvelut.

Vapaa-aikatoimen harkinnanvaraiset palvelut.

Tavoitteet ja tunnusluvut:**VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET****Sitovat tavoitteet:**

Vaikuttavuustavoitteet: Palvelutarjonta ja yhteistyö	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Henkilöstörakenne uuden organisaation mukainen	Johtamisjärjestelmä uudistettu	Organisaatiomallin mukainen henkilöstö	Henkilöstö on organisaatiomallin mukainen.
Kankaisten kouluhanke, kirjasto, liikuntasali	Hankesuunnitelma, rakennussuunnitelma, toteutus etenevät aikataulun mukaisesti.	Käyttöönotto tammikuu 2017, rakennus käytössä aamusta iltaan	Kankaistentien uudisrakennus on käytössä.
Tuotantotavoitteet: Varautuminen tulevaan.	Henkilöstön optimaalinen määrä Vuokratiloista luopuminen	Talouden seuranta kuukausittain, henkilöstösijoittelu joustavasti Toiminta kunnan tiloissa	Talousarvio on toteutunut budjetoidun mukaisesti. Henkilöstöjärjestely jä on tapahtunut, toiminta tapahtuu kunnan tiloissa.

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoitteet: Opetussuunnitelma	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
	Opetussuunnitelmaprosessin työstäminen, oppilashuollon suunnitelman seuranta, arviointi ja kehittäminen.	Lukuvuosi 2016-2017 OPS tuntijakoineen käyttöön 0-6lk 7lk syksy 2017	Uusi opetussuunnitelma on otettu käyttöön suunnitellusti.
Kouluverkko	Hyvän oppimisen, kasvamisen ja kehittymisen kannalta toimivat kyläkoulut ja kirkonkylän koulut.	Palveluverkon jatkuva tarkastelu	Oppilasalueet on määritelty, koulut toimivat suunnitellusti.
Lukion säilyminen ja kehittäminen Yrittäjyyskasvatuksen kehittäminen perusopetuksessa ja lukiossa	Oma lukio säilyy. Yrittäjyyskasvatusohjelma	Oma lukio, oppilasmäärä kasvaa vrt. edellisvuoteen Yrittäjyyspolku rakennettu	+ 3 opiskelijaa Yrittäjyyspolkua ei ole rakennettu.

Perustelut:

Kankaisten koulu-, kirjasto- ja liikuntasalihanke sekä oma lukio ovat tärkeitä asioita kunnalle. Kouluverkon tarkastelussa otetaan huomioon kaikkien oppilaiden oppimisympäristöt, joiden tulee olla pedagogisesti hyvin toimivia.

SIVISTYSLAUTAKUNTA**Opetus- ja kulttuuritoimen hallinto**

Suoritteet/tunnusluvut	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Henkilöstömäärä	0,5	0,5	1	0,5
* vakituiset			1	1,0
* tilapäiset	0,5		0	0,0
Luottamushenkilömäärä	7	9	9	0,0
Kokoukset	9	10	12	2,0
Asiat	98	90	148	58,0
Toim.kate €/oppilas	195,67	291,73	261,85	-29,9
TALOUS	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Toimintatuotot	46 869	20 000	35843	15 843
Toimintakulut	139 029	156 529	148178	-8 351
Toimintakate	92 160	136 529	112 335	-24 194
Muutos-% edelliseen		48,1	-17,7	

Tehtävän nimi:**PERUSOPETUS****Vastuuhenkilö**

Vs. alakoulujen rehtori Annukka Hukari; yläkoulun ja lukion rehtori Merja Mälkki

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Perusopetus tukee oppilaan kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen ja antaa hänelle elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja. Opetus edistää sivistystä ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä oppilaan edellytyksiä osallistua koulutukseen ja kehittää itseään elämänsä aikana.

Tavoitteet ja tunnusluvut:

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet:

Vaikuttavuustavoitteet:	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Myönteinen kuntakuva ja hyvä asuinympäristö Sähköisten palvelujen uudistaminen	MultiPrimus/Wilma oppilastietojärjestelmän käyttö koulun toimintakulttuuriin ja kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön.	Henkilöstöllä Wilma 100 % käytössä	100%
Henkilöstöpolitiikka, työhyvinvointi Henkilöstön osaamisen kehittäminen, jakaminen ja mallintaminen	Sähköisten välineiden hyödyntäminen opetuksessa	Oppimisessa käytetään sähköisiä opetusvälineitä	Alakouluissa otettu käyttöön chrome-book -tietokoneita (66/344) ja mini-iPadit (53/344), älytauluja 6, Pedanet ja Google-Cafe käytössä Perusopetuksen opettajilla iPadit(50) käytössä
Palvelutarjonta ja yhteistyö Oppilaiden osallisuuden lisääminen	Koulutukset, pedagogiset iltapäivät ja oman osaamisen jakaminen	Koko henkilöstö osallistuu OPS-ryhmän organisoimaan koulutukseen. Pedanet ja muut sähköiset työkalut käytössä	Yläkoulussa ei ole riittävästi CR-bookeya/oppilas(50/135) ja verkko-ongelmat jatkuvat Kansiksella. B&Q älytaulut otettu käyttöön 80% ja av-ict-täydennyskoulutus, Avekki -koulutus jatkuu yläkoulussa. Alakouluissa OPS-koulutusta
	Oppilaskuntatoiminta	Jokaisella koululla hyvin toimiva oppilaskunta	Kaikilla kouluilla toimivat oppilaskunnat.
	Kouluviihtyvyysskysely Kouluterveyskysely	Kyselyt suoritetaan ja tulokset analysoidaan sekä hyödynnetään	Kyselyt suoritettu ja tuloksia tarkasteltu oppilashuoltoryhmissä, opettajankokouksissa ja vanhempainilloissa. Pedanet ja Google classroom käytössä yläkoulussa

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tuotantotavoitteet: Varautuminen tulevaan.	Optimaaliset ryhmäkoot ja henkilöstö	Kuukausiraporttien seuranta, oppilasmäärien seuranta lv. Suunnittelussa, Tuntikehysten tarkastelu	Talousarviota on seurattu säännöllisesti ja siinä on pysytty. Tuntikehys ja ryhmäkoot on suhteutettu oppilasmääriin.
--	--------------------------------------	---	--

Perustelut: Perusopetusta annetaan nykyaikaisin menetelmin ja välinein optimaalisissa ryhmissä

Perusopetus

Suoritteet/tunnusluvut	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Henkilöstömäärä	57,0	54,0	55,5	1,5
* vakituiset	50,0	50,0	46,5	-3,5
* tilapäiset	7,0	4,0	9	5,0
Oppilasmäärä 20.9. (til.pvm.)	471	468	475	-39,0
- josta esikoululaiset	43	43	47	4,0
Opetustunnit	42 100	40 000	34 500	-5 500,0
Toim.kate €/opetustunti	112,56	116,85	137,52	20,7
Kuljetusoppilaat	230	252	239	-13,0
Vieraskuntalaiset oppilaat	3	3	1	-2,0
Toimintakate €/oppilas	10 061,24	9 987,13	11 059,45	1 072,3
TALOUS	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Toimintatuotot	137 133	100 000	101874	1 874
Toimintakulut	4 875 975	4 773 976	4 846 380	72 404
Toimintakate	4 738 842	4 673 976	4 744 506	70 530

Muutos-% edelliseen

-1,4

Tehtävän nimi:

KANGASNIEMEN LUKIO

Vastuuhenkilö

Rehtori Merja Mälkki

Tavoitteet ja tunnusluvut:

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet:

Vaikuttavuustavoitteet:	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Myönteinen kuntakuva ja hyvä asuinympäristö Opiskelijälähtöinen toiminta	Opiskelijakysely Kurssivalinnat	Opiskelijapalautteen huomioiminen lukion toiminnassa Toivotut kurssit toteutuneet resurssit huomioiden Lukion vetovoimaisuuden vahvistaminen. Opiskelijoiden kokonaismäärä kasvattaminen. Yhteistyö lähiseudun lukioiden kanssa. Sähköisten työkalujen käyttöönotto. Sähköiset ylioppilaskirjoitukset toteuttaminen aikataulussa.	Opiskeluviihtyvyysskysely tehty. Opiskelijoiden yksilöllinen huomiointi 100% Kurssit 90% Kehittämisyhjän työ on käynnistynyt tehokkaasti. Hyvinvointipainotus kiinnostaa opiskelijoita. + 3 opiskelijaa
Tuotantotavoitteet: Varautuminen tulevaan	Lukion kehittämisstrategian kehittäminen ja toteuttaminen YO-kirjoitusten onnistuminen ja valmistuneiden ylioppilaiden määrä		Sähköiset työkalut käytössä oppiaineissa ja S17 yo-kirjoitukset 100%. Opiskelijat valmistuvat 3,5 vuoden aikataulussa 99%

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoitteet:	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Hyvin voiva ja motivoitunut henkilöstö	Opettajat ovat päteviä ja työperäisten poissaolosten määrä laskee	Poissaoloraportin mukaan poissaolot vähentyneet	Opettajat ovat 100% päteviä ja poissaolot vähentyneet 70%. Työilmapiiri positiivinen (työterveyden kysely 2018)
Opetuksen tuottaminen tehokkaasti ja laadukkaasti	Opiskelijat käyttävät opetustarjontaa vaivattomasti	Vaaditut opiskelijakohtaiset kurssimäärät täyttyvät, kurssit suoritettu hyväksytysti	Opetustarjonta pystytty toteuttamaan monipuolisena.

Tuotantotavoitteet:	Kurssitarjonta ja henkilöstöresurssit tasapainossa	Opetustuntien kokonaismäärä ei lisäännä	Toisaalta itsenäisten kurssisuoritusten määrä lisääntynyt hieman vrt 16-17.
Talous			

Perustelut: Tavoitteiden asettelu ja niiden toteutuminen tukee opiskelijoiden ja henkilökunnan oppimista ja hyvinvointia

Lukio

Suoritteet/tunnusluvut	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Henkilöstömäärä	7,5	7,5	7	-0,5
* vakituiset				0,0
Oppilasmäärä 20.9	69	70	74	4,0
Opetustunnit	5 928	5 500	5400	-100,0
Toim.kate €/opetustunti	125,16	137,48	140,93	3,5
Toim.kate €/oppilas	10 752,93	10 801,67	10 284,18	-517,5
Kuljetusoppilaat	27	31	39	8,0
Vieraskuntalaiset oppilaat	3	3	3	0,0
TALOUS	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Toimintatuotot	45 885	46 500	53245	6 745
Toimintakulut	784 513	802 617	814274	11 657
Toimintakate	738 628	756 117	761 029	4 912
Muutos- % edelliseen		2,4	0,6	

PUULAN SEUTUOPISTO

Vastuhenkilö

Sivistys- ja hyvinvointijohtaja Mika Huovinen

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Puulan seutuopisto on yhteinen Joutsan ja Toivakan kanssa. Joutsan kunta hallinnoi opistoa ja opistolautakunta päättää tavoitteista. Puulan seutuopiston tehtävänä on toteuttaa vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaista koulutustehtävää ja vastata alueellisiin ja paikallisiin sivistystarpeisiin. Puulan seutuopisto järjestää koulutusta, joka painottuu taide- ja taitoaineisiin, terveyttä edistäviin aineisiin sekä tietoyhteiskunnan kansalaisvalmiuksia kehittäviin ja aktiivista kansalaisuutta tukeviin aineisiin.

Varsinaisen kansalaisopistotoiminnan lisäksi Puulan seutuopisto järjestää Kangasniemellä taiteen perusopetuksen yleisen opetussuunnitelman mukaista tavoitteellista opiskelua käsityössä ja kuvataiteessa. Taidekoulun tehtävänä on tarjota opiskelijoille tavoitteellista toimintaa ja opiskelua visuaalisessa ilmaisussa ja muotoilussa.

Opetuspalvelut toteutetaan pääsääntöisesti kunnan omistamissa koulujen tiloissa tai muissa kunnan kiinteistöissä. Erityistarpeisiin vuokrataan tilaa yksityisiltä tai yrityksiltä opiston käyttöön. Yksityisiltä ja yrityksiltä vuokratut opetustilat maksaa seutuopisto ja kulut jaetaan vuosittain toteutuneiden

opetustuntien suhteessa niin, että seutuopiston osuudeksi vuokrasta jää 5 €/opetustunti ja loppuosasta vastaa se kunta, jossa opetus tapahtuu. Opetustuntikohtaisesta vuokran yksikkö hinnasta sovitaan kuntien välisessä virkamiesneuvottelussa vuosittain ja opistolautakunta vahvistaa yksikkö hinnan suuruuden. Opetustuntien määrästä päättävät vuosittain yhteistyökuntien kunnanhallitukset vahvistamalla oman kuntansa opetustuntimäärän. Puulan seutuopiston opistolautakunta hyväksyy ja vastaa opiston toiminnasta. Opetus on maksullista.

Tavoitteet ja tunnusluvut:

Puulan seutuopiston tavoitteena on tarjota monipuolista opetusta eri ikäisille kuntalaisille kannustaen heitä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen. Palveluiden tavoitteena on kuntalaisten fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin edistäminen tarjoamalla monipuolisia opiskelu- ja harrastusmahdollisuuksia. Opetusta on hajautettu myös kyläkunnille. Tarjonnan hyvä tavoitettavuus edistää monin tavoin kuntalaisten koulutuksellista tasa-arvoa. Vapaan sivistystyön kestävä kehityksen arviointi tulee osaksi seutuopiston toimintaa.

Kurssitarjonta mitoitetaan väestömäärän, tarpeiden ja kuntien tuntitilauksien mukaisessa laajuudessa. Vuonna 2017 kunnat tilasivat seutuopistolta 10700 opetustuntia. Kangasniemen opetustuntien osuus oli 5100, johon sisältyy taiteen perusopetuksen opetustunnit taidekoulussa.

Puulan seutuopiston tuote on opetustunti ja niistä muodostuvat opintokokonaisuudet. Opetustuntien toteutumista seurataan ja arvioidaan opintovuoden aikana. Opinnoista ja opiskelijoista pidetään opistorekisteriä. Taidekoulun tuotantoa arvioidaan näyttelyissä ja tehtyjen suoritteiden perusteella. Taito- ja taideaineiden tuotteita laitetaan esille opiston keväänäyttelyissä.

Seutuopisto käyttää ensisijaisesti Kangasniemen kunnan omia tiloja, mutta tarvittaessa hankkii tilat vapailta markkinoilta. Vuonna 2017 Puulan seutuopisto järjesti Kangasniemen musiikkiviikkojen musiikkikurssin 250h, jolloin hyödynnetään valtionosuus ja kunta tukee välillisesti näitä toimijoita. Rockklinikan musiikkikurssi ei toteutunut suunnitellusti.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet:

Puulan seutuopiston opistolautakunta päättää tavoitteista.

Vaikuttavuustavoitteet:	Mittari:	Tavoitetaso	Toteutuminen
	Opettajat	92	92
	Opetustunnit	10700, josta Kangasniemen osuus 5100 opetustuntia	10107, josta Kangasniemen osuus 4678 opetustuntia
	Opiskelijamäärä	Brutto 4900 Netto 2400	Brutto 4892 Netto 2345

Perustelut: Ks. palvelusuunnitelma

Puulan seutuopistossa työskentelee yksi (1) rehtori, yksi (1) toimistosihteeri, neljä (4) vakinaista opettajaa ja 85 tuntiopettajaa sekä yksi (1) määräaikainen opistos sihteeri. Seutuopiston rehtori työskenteli 1.10.- 31.12.2017 välisenä aikana oman virkansa ohessa myös Joutsan kunnan vt. hallintojohtajana. Vakainainen toimistosihteeri siirtyi määräajaksi 1.8.2017 alkaen hoitamaan toista tehtävää. Hänen tilalleen palkattiin sijainen.

Viime vuonna Puulan seutuopisto järjesti opetusta yhteensä 10 107 opetustuntia, josta Kangasniemen osuus oli 4678 opetustuntia. Puulan seutuopistossa, kuten Kangasniemelläkin, vapaan sivistystyön opetuksen suosio on edelleen hyvä. Vuonna 2017 Taidekoulussa Kangasniemellä toteutettiin 466 opetustuntia, joten lisäystä on 114 opetustuntia.

Puulan seutuopisto

Suoritteet	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Tuntiopettajat ja luennoitsijat	46	46	54	-46
Opetustunnit (Kangasniemi)	4 782	5 000	4678	-322
Opiskelijamäärä	953	870	1134	-870
Toim.kate/opetustunti	34,50	35,26	34,79	0
Toim.kate/opiskelija	173,14	202,66	143,53	
Toim.kate euro/asukas	29,45	31,33	29,33	-2
TALOUS	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Toimintatuotot	13 278	13 000	100	-12 900
				0
Toimintakulut	178 280	189 315	162857	-26 458
Toimintakate	165 002	176 315	162 757	-13 558
Muutos-% edelliseen		6,9	-7,7	

Tehtävän nimi:

VARHAISKASVATUS

Vastuhenkilö

Varhaiskasvatuksen esimies

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Varhaiskasvatusta järjestetään asiakkaiden tarpeiden mukaisesti kunnan eri alueilla joustavasti ja tasapuolisesti huomioiden päivähoitoikäisten lasten määrän vaihtelut. Perheiden kasvatustehtävän ja vanhemmuuden tukeminen on varhaiskasvatuksen tehtävä.

Tavoitteet ja tunnusluvut:

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet:

Vaikuttavuustavoitteet:	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Palvelutarjonta ja yhteistyö	Kasvatuskumppanuus:	Kaskun kehittäminen:	Vasu-keskustelut käyty perheiden kanssa 2kertaa/vuosi
Laadukkaat päivähoitopalvelut eri puolilla kuntaa huomioiden lasten määrän muutokset	VASU-keskustelut (vanhempien ja varhaiskasvatuksen välinen kehityskeskustelu)	2 kertaa / vuosi Hankkeen hyödyntäminen	Kangasniemen varhaiskasvatussuunnitelmatyön yhteydessä vanhemmille tehty kysely keväällä 2017 ja vanhempainilta

Henkilöstöpolitiikka ja työhyvinvointi Hyvinvoiva henkilöstö	Kyselyt vanhemmille Arjen keskustelut huoltajien kanssa	1 kerta / vuosi Päivittäin	Perhepäivähoitajien kanssa käyty kehityskeskustelut
	Kehityskeskustelut Henkilöstön yhteispalaveri	1krt / vuosi 2krt / vuosi	Järjestetty henkilökunnalle yhteisiä koulutuksia ja suunnittelupalavereja uuden varhaiskasvatussuunnitelman tarpeen mukaisesti
	Henkilöstökoulutus	3pv / vuosi	

Perustelut:

Lapsiperheiden hyvinvoinnin edistäminen. Laajennetun hoidon / vuorohoidon järjestäminen laadukkaasti mahdollisuuksien mukaan lapsiperheiden tarvitsemassa muodossa.

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tuotantotavoitteet:			
Riittävä henkilöstö verrattuna lasten lukumäärään	Daisy-raportit	Daisy-järjestelmän mukaan käyttäoste yli 90%	Daisy-järjestelmää käyttäviä perheitä on yli 90%
Riittävät asianmukaiset tilat	Tilojen tehokas, monipuolinen käyttö	Lain mukainen henkilöstö, siirtyminen yksiköstä toiseen.	Henkilöstö on pätevää, henkilöstöä on siirtynyt yksiköstä toiseen.
		Hankkeen myötä tilojen tarkastelu	Päiväkodin tilojen käyttöä on kehitetty ja tehostettu. Aarontien yksikkö on siirretty päiväkotiin.

Varhaiskasvatus

Suoritteet/tunnusluvut	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Henkilöstö yhteensä	31,30	30,00	26,6	-3,4
* vakituiset	25,8	26,0	26,6	0,6
* tilapäiset	5,5	4,0	0	-4,0
Päiväkodit henkilöstö	18,6	17,0	16,6	-0,4
Perhepäivähoito henkilöstö	12,7	13,0	10	-3,0
Läsnäolopäivät, kokopv yht.	20 989	18 560	17400	-1 160,0
Läsnäolopäivät, osapv yht.	6 132	5 000	2452	-2 548,0
Kunnassa 0-6 v. lapsia	244	255	230	-25,0
Lapsia kokopäivähoidossa	121	115	126	11,0
Lapsia osapäivähoidossa	49	55	21	-34,0
Lasten kotihoidon tukea saaneet	45	48	43	-5,0
Toimintakate/hoitopäivä	63,52	73,15	78,89	5,7
TALOUS	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Toimintatuotot	254 175	233 050	224 177	-8 873
Toimintakulut	1 782 144	1 773 577	1 693 502	-80 075
Toimintakate	1 527 969	1 540 527	1 469 325	-71 202

Muutos-% edelliseen

0,8

-4,6

Tehtävän nimi:

MUSIIKKIKOULUTUS

Vastuhenkilö

Sivistys- ja hyvinvointijohtaja Mika Huovinen

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Mikkelin musiikkiopisto tuottaa musiikin opetuksen ostopalveluna. Kangasniemi maksaa kunnan oppilaista.

Tavoitteet ja tunnusluvut:

Musiikkiopiston oppilaspaikkoja lukuvuonna 2016-2017 yhteensä 52. Musiikkiopisto käyttää Kangasniemen kunnan tiloja.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet: Mikkelin musiikkiopiston hallitus asettaa toiminnan tavoitteet

Vaikuttavuustavoitteet:	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Musiikin perustason ja siihen pohjautuvan opistotason opetuksen antaminen	Kurssitutkintojen suorittaminen omassa soittimessa ja teoriassa	Perustason 1-3 kurssien suorittaminen Opistotason tutkintojen suorittaminen	Toiminta on toteutunut suunnitellusti.

Musiikkikoulutus

TALOUS	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Oppilaat/mus.leikkik 20.9. opetustunnit vvt/h	52	52	52	0
TALOUS	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Toimintatuotot				
Toimintakulut	45 030	45 000	45030	30
Toimintakate	45 030	45 000	45 030	30
Muutos-% edelliseen		-0,1	0,1	

Tehtävän nimi:

JOUKKOLIIKENNE

Vastuhenkilö

Sivistys- ja hyvinvointijohtaja Mika Huovinen

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Koululaisten ja joukkoliikennettä käyttävien kuntalaisten kuljetuspalveluista huolehtiminen.

Tavoitteet ja tunnusluvut:**VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET****Sitovat tavoitteet:**

Vaikuttavuustavoitteet:	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Palvelutarjonta ja yhteistyö Lainmukaiset kuljetuspalvelut	Toimivat kuljetukset	Elyn ja kunnan kuljetusintegraation hyödyntäminen ja tarvittavien kuljetusten järjestäminen kustannustehokkaasti	Joukkoliikenne toteutuu riittävässä määrin ja kuljetussuunnittelua on tehostettu.

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tuotantotavoitteet:	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kuljetusten tuottaminen taloudellisesti ja tehokkaasti Koulukuljetusten kilpailuttaminen	Riittävä budjetointi ja lippujen hinnat Kuljetussuunnitelmien vuotuinen tarkistaminen	Kuljetusreitit ovat ohjeiden mukaiset ja sujuvat	Koulukuljetukset on kilpailutettu ja kuljetusreitit on suunniteltu kustannustehokkaasti.

Perustelut:

Koululaiskuljetukset ovat suuri menoerä sivistystoimen talousarviossa, kuljetusoppilaiden määrä lukuvuonna 2015-2016 on noin 280 (oppilaiden kokonaismäärä noin 560).

Joukkoliikenne

Suoritteet/tunnusluvut	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Palvelusetelit 1.10.-31.12.17 *30mtk/30pv 31 kpl, *44 sarjalippua 8 kpl Seutulippumyynti kpl/kk/ka				
Mikkelin seutulippu kpl		270	144	-126
Keski-Savon seutulippu		30	14	-16
Jyväskylän seutulippu kpl/v		60	38	-22
Monipalv.liik. Onnikka *Matkat /ajopv / ka	20,5	25	21	-4
TALOUS	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Toimintatuotot	6 055	7 400	12183	4 783
Toimintakulut	48 230	41 800	29287	-12 513
Toimintakate	42 175	34 400	17 104	-17 296
Muutos-% edelliseen		-18,4	-50,3	

KIRJASTOTOIMI

Vastuuhenkilö

Vs. kirjastotoimenjohtaja Sari Tulla

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kirjasto on hyvinvointipalvelu, joka tukee kangasniemeläisten ja kesäasukkaidemme tiedonhankintaa, osaamista ja elämänhallintaa. Kirjasto tarjoaa monipuolista aineistoa mutta myös toimivat tilat laitteineen kuntalaisten käyttöön.

Tavoitteet ja tunnusluvut:

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet:

Vaikuttavuustavoitteet: Palvelutarjonta ja yhteistyö	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Laadukkaat kirjastopalvelut, jotka ovat kaikkien kuntalaisten ja kesäasukkaiden saavutettavissa.	Riittävät aukiolotunnit.	2500 h/v	2383 h/v henkilöstö paikalla 1282 h/v omatoimiaika
	Riittävä aineistorjonta kouluille, ryhmäperhepäivähoitoon ja päiväkodille. Käyttäjäkoulutukset kouluille.	Kirjatarjonta kyläkouluille, ryhmäperhepäivähoitoon ja päiväkodille 2 x kk.	Kirjakassit toimitetaan 1 x kk koulujen toivomuksesta.
		Käyttäjäkoulutus 2 x v/koulu.	Käyttäjäkoulutuksia eri luokille yhteensä 80 kpl
	Yhteistyö muiden hallintoalojen sekä kolmannen sektorin kanssa.	Tapahtumia kirjastolla sekä kirjaston ulkopuolella 70 / vuosi.	50

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoitteet:	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kirjaston palvelee kaikkia kuntalaisia erilaisissa elämäntilanteissa monipuolisesti ja tasa-arvoisesti.	Fyysiset käynnit	60 000 käyntiä	74783
	Verkkokäynnit	16 000 käyntiä	18540
Tuotantotavoitteet: Kangasniemen kirjasto toimii taloudellisesti. Vertailulukuina käytetään Etelä-Savon ja koko maan tunnuslukuja.	Lainausluvut	95 000 lainaa	89610
	Lainan hinta	3,55 € (koko maa) 4,39 € (Etelä-Savo)	3,65 €

Kirjastotoimi

Suoritteet	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Henkilöstömäärä	5,0	4,5	4,5	0
* vakituiset	5,0	4,5	4,5	0
* tilapäiset	0,6	0,0		0
Kirjastotoimenjohtaja	1,0	1,0	1	0
Kirjastonhoitaja	1,0	1,0	1	0
Kirjastovirkailijat	3,0	2,5	2,5	0
Lainausten lukumäärä	75 549	95 000	89610	-5 390
Toimintakate €/lainaus	3,93	3,61	3,61	0
Lainauksia/asukas	13,48	16,75	16,15	-1
Käyntien lukumäärä	35 855	60 000	74783	14 783
Käyntejä/asukas	6,40	10,58	13,48	3
Tapahtumien lkm	57,00	70,00	98	28
Tapahtumien kävijämäärä	1 969,00	4 500,00	1347	-3 153
Käyttäjäkoulutusten lkm	45,00	80,00	80	0
Käyttäjäkoul.osallist.lkm	523,00	1 500,00	1469	-31
Aukiolotunnit	1 849	2 500	2328	-172
Toimintakate €/asukas	53,05	60,43	58,32	-2
(asukasluku)	5 603	5 671	5549	-122
TALOUS	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Toimintatuotot	78 267	30 800	34160	3 360
				0
Toimintakulut	375 494	373 480	357755	-15 725
Toimintakate	297 227	342 680	323 595	-19 085

Muutos-% edelliseen

15,3

-5,6

LIHKUNTATOIMI

Vastuhenkilö

Liikunnanohjaaja Markus Laitinen

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Asukkaiden terveys ja hyvinvointi; liikuntapaikkojen rakentaminen, ylläpito ja kunnostus.	Liikuntalajien määrä Suoritus/käyntikerrat Liikuntatapaturmien määrä	Liikkujien määrä lisääntyy edellisvuoteen Eri tapaturmia suorituspaikoilla. Lähiliikuntapaikka valmistuu, Urheilukenttä perusparannetaan	Liikkujien määrä pysynyt samalla tasolla – vaikea todentaa tarkasti (tarvitsee laskurit). Ei tietoon tulleet loukkaantumisia liikuntapaikkojen huonon kunnon takia. Urheilukentän saneeraus käynnissä - valmistuu kesäkuu 2018.

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET**Sitovat tavoitteet:**

Tuotantotavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Monipuolista liikuntatarjontaa ja suoritustaikkoja	Suoritusmäärät	Kurssit ja suoritusmäärät lisääntyvät	Kurssien määrä pysynyt samana – ryhmien koko suurentunut.

Liikuntatoimi

Suoritteet	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Henkilöstömäärä	1,0	1,0	1	0,0
* vakituiset	1,0	1,0	1	0,0
* tilapäiset				0,0
Kävijämäärät yht.	80 703	79 000	82 343	3 343
Urheilukenttä	22 000	22 000	22000	0
Jäähalli	27 000	27 000	27000	0
Kunnantalon kuntosali	21 703	20 000	23343	3 343
Jääkiekko-/tenniskenttä	10 000	10 000	10000	0
				0
Avustusta saaneet yhteisöt kpl	7	9	9	0
Toimintakate/kävijämäärä	2,80	3,02	2,48	-0,5
Toimintakate €/asukas	40,26	42,42	36,36	-6,1
TALOUS	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Toimintatuotot	66 540	58 500	68 360	9 860
				0
Toimintakulut	292 122	297 208	273 006	-24 202
Toimintakate	225 582	238 708	204 608	-34 062

Muutos-% edelliseen

5,8

-14,3

Tehtävän nimi:**KULTTUURITOIMI****Vastuhenkilö****Kulttuurisihteeri Irene Spännäri**

Palvelusuunnitelman kuvaus: Kulttuuritoimen tehtävä on edistää ja tukea kunnassa harjoitettavaa kulttuuritoimintaa. Kulttuuritoimintaan kuuluu taidepalvelusten tarjonta ja käyttö, taiteen harjoittaminen ja harrastaminen, kotiseututyö sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaaliminen ja edistäminen.

Tavoitteet ja tunnusluvut:**VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET****Sitovat tavoitteet:**

Vaikuttavuustavoitteet:	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Myönteinen kuntakuva ja hyvä asuinympäristö Laadukkaat ja monipuoliset kulttuuripalvelut – ja tapahtumat lähellä kuntalaista ja vapaa-ajan asukasta. Kangasniemi tunnetaan kulttuurikuntana, myönteinen imago ja näkyvyys medioissa	Järjestetyt tilaisuudet ja niiden kävijämäärä; asiakaspalaute.	Kulttuurilla myönteinen vaikutus asukkaiden hyvinvointiin	kyllä

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tuotantotavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Monipuoliset kulttuuripalvelut	Tapahtumien määrä kävijämäärä	Tapahtumien ja yleisön määrä kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna	toteutunut

Kulttuuritoimi

Suoritteet	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Henkilöstömäärä	1,0	1,0	1	0
Kulttuurisihteeri, vakituinen	1	1	1	0
museon esittelijä tilapäinen	1,0	0,1	0,1	0
Näytöksiä, Kangastus	149	120	124	4
Katsojamäärät, elokuvateatteri	3 950	4 200	4069	-131
Muu yleisömäärä	2 000	2 000	3749	1 749
Avustusta saaneet yhteisöt kpl	7	7	9	2
Toim.kate euro/asukas	14,80	15,21	14,69	-1
TALOUS	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Toimintatuotot	40 415	37 000	39 594	2 594
Toimintakulut	123 366	122 585	122 267	-318
Toimintakate	82 951	85 585	82 673	-2 912
Muutos-% edelliseen		3,2	-3,4	

Tehtävän nimi:
NUORISOTOIMI

Vastuuhenkilö
Nuorisotyöntekijä Henri Hokkanen

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Nuorisotoimi tukee toiminnallaan nuoren kasvua ja itsenäistymistä, edistää osallisuutta ja parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Tavoitteet ja tunnusluvut:

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet:

Vaikuttavuustavoitteet:	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Myönteinen kuntakuva ja hyvä asuinympäristö	Kangasniemen nuorisovaltuuston (KanNu) kokouksia järjestetään säännöllisesti ja ryhmää tuodaan tunnetuksi	1-2krt / kk	Nuorisovaltuusto kokoontunut 1-2 krt / kk
Nuorten kuuleminen ja osallisuus on lisääntynyt	Nuorten Foorumi kokoontuu säännöllisesti	Puheoikeus sivltk ja valtuusto kokouksissa	Puheoikeus sivltk ja valtuusto, ei ole osallistunut aktiivisesti kokouksiin
	Nuortenideat.fi tuttu nuorille, työntekijöille ja päättäjille	1krt / 2kk	Nuorten foorumia ei ole toteutettu
		Palvelun käyttöönotto ja markkinointi toteutunut	Palvelun käyttöönottoa ja markkinointia ei aloitettu, keskustellaan uudelleen kouluttautumisesta vuonna 2018

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoitteet:	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Nuorisotilat monipuolisessa käytössä	Nuorisotilojen asiakasmäärä	Asiakasmäärä lisääntyy	Asiakasmäärä laskussa vähäisen markkinoinnin takia (työntekijäresurssien hankaluudet vuoden lopulla)
Tuotantotavoitteet: Järjestetään nuorisolain mukaista monipuolista toimintaa	Työpajasynergia	Tiloja käytetään monipuolisesti viikottain	Tilat ovat pääosin nuorisotoimen käytössä viikottain.
Synsiön leirikeskusten monipuolinen hyödyntäminen	Avoin toiminta, tapahtumat, leirit, kerhot, retket, valistus, työpajatoiminta	Osallistujamäärä lisääntyy edellisvuoteen verrattuna	Osallistujamäärät pysyneet samoina.
	Käyttöpäivät	Käyttöaste kasvaa	Käyttöaste pysynyt lähes edellisvuoden tasolla.

Nuorisotoimi

Suoritteet	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Henkilöstö	4,5	4	4,5	0,5
* vakituiset	2,5	2	2,5	0,5
* tilapäiset	2	2	2	0,0
Nuorisotilan toimintakerrat	100	100	90	-10
Nuoristotilan kävijämäärä/ilta	25	25	20	-5
Työpajan toimenpiteissä	12	10	5	-5
Ip-kerhon toimintakerrat	35	35	35	0
Ip-kerhon kävijämäärät/kerta	15		10	10
Synsiön käyttö vrk	70	70	65	-5
Liikuntakerhot toimintakerrat	30		15	15
Liikuntak.n kävijäm./kerho	10	15	10	-5
SeiskaOttis/YläkouluOttis	5	15	15	0
Alle 29-vuotiaita nuoria	1 296	1 296	1284	-12
Avustusta saaneet yhteisöt kpl	3	4	3	-1
Toim.kate €/alle 29 v.	117,37	111,89	73,38	-38,5
Toim.kate €/asukas	27,15	25,77	16,74	-9,0
TALOUS	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Toimintatuotot	78 802	62 800	98 486	35 686
Toimintakulut	230 918	207 812	192 700	-15 112
Toimintakate	152 116	145 012	94 214	-50 798
Muutos-% edelliseen		-4,7	-35,0	

SIVISTYSTOIMI YHTEENSÄ

Toiminta-ajatuksena tarjota laadukkaita opetustoimen ja vapaa-aikatoimen palveluja henkilöstöresurssien asettamissa rajoissa

VALTUUSTON ASETTAMAT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoitteet:	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Laadukkaat, monipuoliset palvelut suhteutettuna palvelutarpeeseen ja talouteen	Lakisääteiset palvelut	Tyytyväiset asiakkaat	Asiakastyytyväisyyttä on mitattu kouluissa, tulos on ollut hyvä.
Tuotantotavoitteet:			Henkilöstöä on sijoitettu joustavasti muutoksia kohdattaessa.
Olemassa oleva henkilöstö palvelee monipuolisesti	Henkilöresurssin käyttö	Henkilöstö siellä, missä tarvitaan, henkilöstön joustava sijoittelu	

SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Suoritteet	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Henkilöstömäärä	107,80	102,50	101,10	-1,40
* vakituiset				
* tilapäiset				
Toimintakate €/asukas	1 447,02	1 452,79	1 444,80	-28,01
TALOUS	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Myyntitulot	92 860	88 100	46 826	-41 274
Maksutulot	328 923	297 400	313 766	16 366
Tuet ja avustukset	231 135	155 550	225 831	70 281
Muut tulot	53 272	43 500	23 155	-20 345
Toimintatuotot yht	706 190	584 550	609 578	25 028
Palkat ja palkkiot	3 932 021	3 846 985	3 867 790	20 805
Henkilöstön korvaukset	-61 241	-24 500	-58 445	-33 945
Eläkekulut	850 842	771 086	786 553	15 467
Muut sivukulut	245 188	274 903	160 510	-114 393
Henkilöstömenot	4 966 810	4 868 474	4 756 408	-112 066
Asiakaspalv.ostot	323 832	298 000	338 823	40 823
Muiden palv.ostot	2 214 564	2 288 183	2 303 051	14 868
Aineet ja tarvikkeet	343 802	350 780	297 824	-52 956
Avustukset	339 373	360 300	333 480	-26 820
Muut menot	625 478	593 662	597 207	3 545
Toimintakulut yht	8 813 859	8 759 399	8 626 793	-132 606
Toimintakate	8 107 669	8 174 849	8 017 215	-157 634
Muutos-% edelliseen		0,8	-1,9	
Opetustoimi, netto	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Opetus- ja kultt.toimen hallinto	92 160	136 529	112 335	-24 194
Peruskoulut	4 738 842	4 673 976	4 744 505	70 529
Lukio	738 628	756 117	761 029	4 912
Puulan Seutuopisto	165 002	176 315	162 757	-13 558
Lasten päivähoito	1 527 969	1 540 527	1 469 325	-71 202
Musiikkikoulutus	45 030	45 000	45 030	30
Joukkoliikenne	42 164	34 400	17 104	-17 296
Opetustoimi yhteensä	7 349 795	7 362 864	7 312 085	-50 779
Muutos-% edelliseen		0,2	-14 499,8	
Vapaa-aikatoimi, netto	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Kulttuuritoimi	82 951	85 585	82 674	-2 911
Kirjasto	297 227	342 680	323 595	-19 085
Nuorisotoimi	152 116	145 012	94 214	-50 798
Liikuntatoimi	225 582	238 708	204 646	-34 062
Vapaa-aikatoimi yhteensä	757 876	811 985	705 129	-106 856

Muutos-% edelliseen 7,1 -13,2

POISTOT/ SIVISTYSLAUTAKUNTA

TP-2016 TP-2017
106 028 92 634

Tekniset palvelut

Tehtävän nimi:**RAKENNUSLAUTAKUNTA****Vastuuhenkilö****Rakennustarkastaja Rauno Kuokkanen****Palvelusuunnitelman kuvaus:**

Rakennusvalvonnan tehtävänä on valvoa yleisen edun kannalta rakennustoimintaa, huolehtia lupien käsittelystä sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapidosta ja hoidosta ja antaa rakentamiseen liittyvää neuvontaa ja opastusta.

Tavoitteet ja tunnusluvut:**LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET**

Vaikuttavuustavoitteet:	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Rakennusprojektien aikataulullinen hallinta	Rakennuslupahakemusten käsittelyajat, Kuukausittainen seuranta	Täydellisten rakennuslupahakemusten käsittely kuukausittain, jotka ovat kirjattu saapuneeksi 14 vrk ennen lautakunnan kokousta	Toteutunut
Hyvä asiakaspalvelu	Tavoitettavuus	Toimistopäivä/vk	Toteutunut

Perustelut: Rakennusvalvonta on kuntalaisille tärkeä lähipalvelu ja kunnan kehittämisen kannalta viiveetön lupien käsittely on tärkeää.

RAKENNUSLAUTAKUNTA Rakennustark. Rauno Kuokkanen

Suoritteet/tunnusluvut	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Henkilöstömäärä	1,00	1,00	1	0,0
* vakituiset	1,00	1,00	1	0,0
* tilapäiset				
Rakennusluvat	116	105	110	5
Toimenpideluvat	50	70	43	-27
Ilmoitusluvat	115	95	81	-14
Suoritetut katselmukset	240	320	224	-96
TULOSLASKELMA	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP17
Toimintatuotot	70 884	62 000	65 506	3 506
Toimintakulut	105 051	85 439	85 663	224
Toimintakate	34 167	23 439	20 157	-3 282
Muutos-% edelliseen		-31,4	-14,0	

TEKNINEN LAUTAKUNTA / TEKNISET HALLINTOPALVELUT

Vastuhenkilö

Toimistopäällikkö Esa Kähärä

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Tekniset hallintopalvelut pitää sisällään lautakuntatyöskentelyn, kunnan rakennuttamistoiminnan, kiinteistö- ja vesihuoltolaitoshallinnon, romuajoneuvovalvonnan ja työsuojelupäällikkyyden.

Tavoitteet ja tunnusluvut:

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet: Palveluntarjonta ja yhteistyö

Vaikuttavuustavoitteet:	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Hyvä asiakaspalvelu	Tavoitettavuus	Toimistopäivä/vk	toteutunut

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoitteet:	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Asiakaspalvelu	Tavoitettavuus	Toimistopäivä/vk	Toteutunut
Tuotantotavoitteet: Rakennuttaminen	Investointien toteutuminen	Suunnitellut investoinnit toteutettu	Kriittisimmät toteutettu, resurssipulan vuoksi osa jäi toteutumatta. Toteutunut
Koulutukset: luottamushenkilöt ja henkilökunta	luottamush. 1-2 pv/a henkilökunta 3 pv/a	Koulutukset suunnitelman mukaisesti	Toteutunut
PTS (pitkän tähtäimen suunnitelmat)	tehdyt suunnitelmat	2 kpl /a	Toteutunut

Perustelut: Rakennuttaminen on keskeinen osa-alue vain teknisen hallinnonalan tehtäväkentässä, jossa toteutuu asiakkaan-, talouden-, henkilöstön- ja prosessin näkökulmat. Asiakaspalvelu on keskeinen osa hallintopalveluiden toimialueella.

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Tekniset hallintopalvelut

Suoritteet/tunnusluvut	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP2017
Henkilöstömäärä	3	3	3	0
* vakituiset	3	2	2	0
* tilapäiset		1	1	0
Luottamushenkilömäärä	7	7	7	0
Kokoukset	9	10	10	0
Asiat	115	95	118	23
Lähetettyjä laskuja, kpl	4 046	4 120	3947	-173
TULOSLASKELMA	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP2017
Toimintatuotot	13 553	16 760	15 416	-1 344
				0
Toimintakulut	307 463	251 893	230 636	-21 257
Toimintakate	293 910	235 133	215 220	-19 913
Muutos-% edelliseen		-20,0	-8,5	

Tehtävän nimi:

RUOKA- JA PUHTAUSPALVELUT

Vastuhenkilö

Ruoka- ja puhtauspalveluiden esimies Anne Ukkonen

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Ruoka- ja puhtauspalvelut tuottaa aterial- ja siivouspalveluita kunnan omille laitoksille, omissa kiinteistöissä. Toiminta on kustannustehokasta ja asiakkaiden tarpeet huomioidaan. Keskuskeittiö ja terveyskeskuksen keittiö toimivat valmistuskeittöinä ja vanhainkoti ja koulut toimivat jakelukeittöinä.

Tavoitteet ja tunnusluvut:

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet: Palvelun tarjonta ja yhteistyö

Vaikuttavuustavoitteet:	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Palveluiden tuottaminen kustannustehokkaasti ja laadukkaasti	Asiakaspalaute	Kyselyjen keskiarvot 4 (arv.1-5)	Toteutunut
	€/ateria	Kustannus alle valtakunnan/maakunnan keskitason	Toteutunut

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoitteet:	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Motivoitunut ja hyvinvoiva työyhteisö	Koulutuspäivät	3 kpl/henkilö koulutussuunnitelman mukaan	1-2 kpl/ henkilö
	Kehityskeskustelut	Vuosittain koko henkilöstön kanssa	Toteutunut
Ruoka- ja puhtauspalvelut yhtä kokonaisuutta	Työn kuormittavuuden jakaminen – työvuorosuunnitelman tasapuolinen toteutuminen	Kiertävät työvuorolistat/ 12 vko	Toteutunut
Tuotantotavoitteet: Ruuan ja siivouksen laatu tasainen	Tuotannonohjausjärjestelmä vakioidut ruokaohjeet	Suosituksiin vertaaminen/ suoramittarit käytössä	Järjestelmät käytössä, toteutunut

Perustelut: Tuottaa palveluita sekä ulkoisesti että sisäisesti. Vaikuttaa oleellisesti useampaan hallintokuntaan, sekä kuntalaisiin.

Ruoka- ja puhtauspalvelut/
Ruokapalvelut

Keskitetty ruokapalvelu ja kunnantalon ruokala

Suoritteet/tunnusluvut	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP2017
Henkilöstö	21,8	11,5	12,5	1,0
* vakituiset	21,0	11,0	12,0	1,0
* tilapäiset	0,8	0,5	0,5	0
Päiväkot- ja päivähoito	36 501	44 600	46 962	2 362
Terveyskeskus, asiakkaat	49 449			0
Vanhainkoti, asiakkaat	20 566			0
Avopalveluyksikkö Mäntyranta	38 904			0
Ryhmäkoti Männikkö	24 696			0
Oppilaitosruokailu	99 970	104 800	107 101	2 301
Luontoisetuateriat	16 452	11 300	10 887	-413
Henkilökunnan ateriat	13 522	3 200	6 398	3 198
Muut, Pikkuväki ym	17 201	7 300	9 954	2 654
Lounaat yhteensä	317 261	171 200	181 302	10 102
Br.€/lounas	4,34	4,38	3,74	-1
TALOUS	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP2017
Toimintatuotot	1 233 826	621 812	647 863	26 051
Toimintakulut	1 377 689	749 550	678 262	-71 288
Toimintakate	143 863	127 738	30 399	-97 339
Muutos-% edelliseen		-11,2	-76,2	

Ruoka- ja puhtauspalvelut/**Siivouspalvelut**

Suoritteet/tunnusluvut	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP2017
Henkilöstömäärä	7,5	7,5	7,5	0
* vakituiset	7,5	7,0	7,0	0
* tilapäiset		0,5	0,5	0
Siivottavat m2 = sm2	12 240	12 240		-12 240
Kaikki siivottavat m2:t	28 240	28 240	28 400	160

Tehtävän nimi:**KIINTEISTÖKESKUS**

(keskitetty kiinteistönhoito, vuokratut asunnot, muut vuokratut tilat, kunnantalo, sosiaalitoimen rakennukset, terveystoimen rakennukset, koulut, muut rakennukset ja huoneistot)

Vastuhenkilö

Kiinteistötyönjohtaja Tapio Pyykkönen

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kiinteistöjen hoito- ja vahtimestaripalvelujen tuottaminen.

Tavoitteet ja tunnusluvut:**VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET****Sitovat tavoitteet: Palvelutarjonta ja yhteistyö**

Vaikuttavuustavoitteet:	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Tilat ja alueet kunnossa.	Kiinteistöstrategian toteuttaminen	Kiinteistöjen salkutus tehty	Ei toteutunut, työnalla
Tuotantotavoitteet: Lämmön, sähkön ja veden kulutus	Mwh:t,m3:t	10 vuoden keskiarvo	toteutunut

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET**Palvelutarjonta ja yhteistyö**

Vaikuttavuustavoitteet:	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Huolto-ohjelman noudattaminen	Poikkeamat	Ei poikkeamia	toteutunut

Perustelut: Kustannustehokkaasti ja suunnitelmallisesti hoidetut toimitilat.

Kiinteistökeskus

Suoritteet/tunnusluvut	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP2017
Henkilöstömäärä	5,5	5,5	5	-1
* vakituiset	5,5	5,5	5	-1
* tilapäiset				
Kunnossapidettävät m2:t	56 612	53 362	53 362	0
Lämmitettävät m3:t	172 228	164 066	164 066	0
TULOSLASKELMA	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP2017
Toimintatuotot	1 420 189	1 418 898	1 561 055	142 157
Toimintakulut	1 642 758	1 518 461	1 561 025	42 564
Toimintakate	222 569	99 563	-30	142 127
Muutos-% edelliseen		-55,3	-100,0	

Tehtävän nimi:**KAAVOITUS JA MITTAUS**

(kaavoitustoiminta, kartoitus ja mittaus, yksityistiet)

Vastuhenkilö**Maankäyttötekniikko Jouko Romo****Palvelusuunnitelman kuvaus:**

Kaavoituksen ja mittaustoiminnan avulla luodaan edellytykset viihtyisälle, terveelliselle ja turvalliselle ympäristölle asumisen ja elinkeinojen tarpeisiin sekä hyvälle palvelujen saatavuudelle ja liikenteen järjestelyille.

Yksityistie- toimialan tarkoituksena on pitää yllä edellytyksiä toimivalle yksityistieverkostolle ja sen kehittämiseksi sekä suorittaa laissa säädetty viranomaistehtävät.

Tavoitteet ja tunnusluvut:**VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET****Sitovat tavoitteet: Myönteinen kuntakuva ja hyvä asuinympäristö**

Vaikuttavuustavoitteet:	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Maan omistus ja hankinta	Kunnan omistamat tontit	Riittävä tonttivaranto asuint. väh. 20 kpl elinkeinoj. väh 3 ha	Toteutunut
Tuotantotavoitteet:			
Maapolitiikka ajantasaista	Kunnan omistamat maa- alueet	10 v:n tarve	Toteutunut
Yksityistieavustukset	Teiden ympärivuotinen liikennöitävyys	Painorajoituksia vain kelirikko-aikaan	Toteutunut

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoitteet: Hyvä asiakaspalvelu	Mittari Tavoitettavuus	Tavoitetaso Toimistopäivä/vk	Toteutuminen Toteutunut
Tuotantotavoitteet: Riittävästi rakennusmaata	Rakennuspaikkojen lukumäärä/p-ala	Asuntotontteja väh.20 kpl ja elinkeinotoimintaan väh. 3 ha.	Toteutunut
Henkilöstön työkyky	Koulutus	Koulutussuunnitelman mukaisesti	Toteutunut

Perustelut: Tonttien määrä kertoo kunnan varautumisesta tulevaisuuteen, ottaen huomioon sekä kuntalaiset että elinkeinoelämän.

Kaavoitus ja mittaus

Yksityistiet

Suoritteet/tunnusluvut	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP2017
Henkilöstömäärä	1,5	1,5	2	0
* vakituiset	1,5	1,5	2	0
* tilapäiset				0
Hyväksytyt asemakaavat ha	5	45	24	-21
Hyväksytyt ranta-asemakaavat ha	2		73	73
Hyväksytyt kaavat yht ha	7	45	97	52
Avustettavat yksityistiet/km	478	485	478	-7
TUOSLASKELMA	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP2017
Toimintatuotot	5 010	4 500	8 313	3 813
Toimintakulut	288 343	281 551	267 959	-13 592
Toimintakate	283 333	277 051	259 646	-17 405
Muutos-% edelliseen		-2,2	-6,3	

KUNNALLISTEKNIikka

(rakennuskaavatiet, puistot ja torialueet, ranta-alueet, jätehuolto)

Vastuuhenkilö

Kunnanrakennusmestari Kim Aalto

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Rakentaa ja ylläpitää kunnan kulkuväyliä ja muita yleisiä alueita niin palvelutuotanto kuin virkistysnäkökulmat huomioiden.

Kangasniemen jätehuoltoviranomaisen päätösten toteuttaminen.

Tiestön kunnan säilyttäminen asukkaiden ja elinkeinoelämän tarpeet huomioiden.

Pirtin perinnepuisto, tori, satama ja Anni Swanin puiston alueet asianmukaisessa kunnossa.

Tavoitteet ja tunnusluvut:**VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET****Sitovat tavoitteet: Myönteinen kuntakuva ja hyvä asuinympäristö**

Vaikuttavuustavoitteet:	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Infran kunnan ja turvallisuuden säilyttäminen	Hoitokustannukset euro/km	Valtakunnan/Maakunnan keskitaso	Verrokkikuntien tasossa

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoitteet:	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Liikenneturvallisuussuunnitelma työkaluna	Suunnitelman toteuttaminen	Kaikki toimenpiteet tehty	Osa vielä toteuttamatta
Tuotantotavoitteet: Henkilökunnan koulutus ja kehityskeskustelut	Koulutukset	Koulutussuunnitelman mukaisesti	Toteutunut
	Kehityskeskustelut	Vuosittain kaikkien kanssa	Toteutunut pääsääntöisesti

Perustelut: Infran kunnolla on merkitys kuntakuvan luomisessa, aktiivisen elinkeinopolitiikan, matkailun sekä asukkaiden liikenneturvallisuuden kehittämisessä.

Kunnallistekniikka/**Rakennuskaavatiet, Puistot ja torialueet****Ranta-alueet, Liikuntapaikat**

Suoritteet/tunnusluvut	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP2017
Henkilöstömäärä	9,27	8,70	9	-0,20
* vakituiset	7,0	6,2	6	-0,20
* tilapäiset, oppisop.opis	2,3	2,5	3	0,00
Kunnossapidett. kadut ja tiet	32	32	32	0,00
Kevyen liikenteen väylät	6	6	6	0,00
Puistojen pinta-ala, ha	7	7	7	0,00
TUOSLASKELMA	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP2017
Toimintatuotot	14 019	9 500	32 929	23 429
Toimintakulut	470 546	508 571	554 901	46 330
Toimintakate	456 527	499 071	521 972	22 901
Muutos-% edelliseen		9,3	4,6	

Tehtävän nimi:

LIKELAITOKSET

(vesilaitos, viemärlaitos, varastot, alueiden vuokraus)

Vastuuhenkilö

Tekninen johtaja Mikko Korhonen

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on toimittaa asiakkaalle keskeytyksettä asetuksia täyttävää juomavettä ja vastaanottaa ja käsitellä keskeytyksettä jätevettä.

Tavoitteet ja tunnusluvut:

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet: Palvelutarjonta ja yhteistyö

Vaikuttavuustavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Itsekannattavuus	Tulot kattaa menot (poistot)	Tulos positiivinen	Toteutunut
	Veden ja jäteveden hinta	Verrokkikunnat	Toteutunut
Tuotantotavoitteet: Puhtaan veden jakelu- ja jäteveden puhdistaminen keskeytyksettä	Suunnittelemttomat keskeytykset veden jakelussa	0 kpl	2 vuotoa
	ohijuoksutukset jäteveden osalta	0 m3	toteutunut

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoitteet:	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Alueellinen yhteistyö	Yhteistoimintaan osallistuminen	Alueellisissa yhteistoiminnoissa mukana	Ei toimenpiteitä
Tuotantotavoitteet: Verkostojen kunto	Vuotojen määrä	0 vuotoa/a	2 vuotoa
Henkilöstöresurssit	Sijaisjärjestelyt	Vähintään 2 varahenkilöä laitoksen ulkopuolelta	1 henkilö varalla, 4 mukana päivystyksessä

Perustelut: Vesihuoltolaitoksen toiminnan perusteena ovat valtuuston asettamat linjaukset kuten tulojen ja menojen tasapaino, veden ja jäteveden käsittelyhinnat ovat verrokkikuntiin nähden samalla tasolla sekä vedenjakelussa että jäteveden käsittelyssä ei ole suunnittelemttomia keskeytyksiä.

TASEYKSIKKÖ 1.1.2016 ALKAEN

Suoritteet/tunnusluvut	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP2017
Henkilöstömäärä	3,0	3,5	3,5	0
* vakituiset	3,0	3,5	3,5	0
* tilapäiset, oppisop.opis				0
Myyty vettä (m3)	201 319	194 000	201 091	7 091
vesi €/m3	1,80	1,97	2	0
Kunnossa pidet.vesij.verk.(m)	85 000	85 000	85 000	0
Käsitelty jätevettä (m3)	294 997	245 000	287 478	42 478
jätevesi €/m3	2,62	2,80	3	0
Kunnossa pidet.jätev.verk.(m)	64 800	64 800	64 800	0
TULOSLASKELMA	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP2017
Toimintatuotot	643 310	666 650	675 354	8 704
Toimintakulut	440 349	448 688	456 669	7 981
Toimintakate	-202 961	-217 962	-218 685	-723
Muutos-% edelliseen		7,4	0,3	

Taseyksikkö 1.1.2016 alk	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP2017
toimintakate				
Vesilaitos	-133 381	-155 470	-140 396	15 074
Viemärlaitos	-89 746	-77 227	-89 694	-12 467
Yhteensä	-223 127	-232 697	-230 090	2 607

Poistot 196 072 eur

Tehtävän nimi:

PALO- JA PELASTUSTOIMI

Vastuhenkilö

Tekninen johtaja Mikko Korhonen

Tavoitteet ja tunnusluvut:

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet:

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tuotantotavoitteet:	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Etelä-Savon palo- ja pelastustoimi asettaa tavoitteet			

Etelä-Savon palo- ja pelastuslaitos

TULOSLASKELMA	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP2017
Toimintatuotot	62 216	62 088	62 511	423
Toimintakulut	472 985	523 667	512 578	-11 089
Toimintakate	410 769	461 579	450 067	-11 512
Muutos-% edelliseen		12,4	-2	

Liikelaitokset, toim.kate	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP2017
Varastot	18 232	13 940	7 438	-6 502
Alueiden vuokraus	1 933	795	3 967	3 172
Yhteensä	20 165	14 735	11 405	-3 330

Tehtävän nimi:

TEKNINEN OSASTO YHTEENSÄ

Vastuuhenkilö

Tekninen johtaja Mikko Korhonen

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Tekniset palvelut –osaston toiminta-ajatuksena on maankäytön suunnitelmallisuuden kautta yhteiskuntaa palvelevien laitteistojen ja järjestelmien rakentaminen ja ylläpito.

Tavoitteet ja tunnusluvut:

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet:

Palvelutarjonta ja yhteistyö

Vaikuttavuustavoitteet:	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Hyvät lähipalvelut säilytetty	Tavoitettavuus	Toimistopäivä/vk	Toteutunut
Tuotantotavoitteet:			
Henkilöstö	Kehityskeskustelut	Käyty kaikkien kanssa	Toteutunut pääsääntöisesti

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoitteet:	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Palvelujen suhteuttaminen palvelutarpeeseen ja talouteen	€ / suorite - ruoka annokset - sis. vuokrat - siivous - kaavatie hoito - vesi- ja jätevesi	Verrokkikuntien mukainen	Toteutunut Toteutunut Toteutunut Toteutunut Toteutunut

Tuotantotavoitteet:	Koulutukset ja rekrytoinnit	Suunnitelmien mukaisesti	
Henkilöstö resurssien turvaaminen			

Perustelut: Asiakaspalvelu on iso osa toimintaa, Toimintoja joudutaan jatkuvasti muuttamaan uusien tarpeiden mukaisiksi. Tavoitteena on joustava ja mukautuva organisaatio.

TEKNINEN OSASTO YHTEENSÄ

Suoritteet/tunnusluvut	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP2017
Henkilöstö	52,57	42,20	42,50	0,3
* vakituiset	49,50	37,70	38,00	0,3
* tilapäiset	3,07	4,50	4,50	0,0
Toimintamenot €/as.	960,09	827,87	817,48	-10,4
Toimintatulot €/as.	677,26	566,99	601,50	34,5
Toimintakate €/as.	282,83	260,88	215,98	-44,9
TULOSLASKELMA	TP-2016	TA-2017	TP-2017	Muutos TA/TP2017
Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 172 927	1 590 731	1 616 816	26 085
Maksutuotot	118 236	102 250	100 897	-1 353
Tuet ja avustukset	13 543	5 700	10 312	4 612
Muut tuotot	1 489 986	1 491 751	1 656 620	164 869
Toimintatuotot yht	3 794 692	3 190 432	3 384 646	194 213
Toimintakulut				
Palkat ja palkkiot	1 659 291	1 360 660	1 232 081	-128 579
Henkilöstön korvaukset	-14 082	-11 100	26 614	37 714
Eläkekulut	448 641	356 436	349 872	-6 564
Muut sivukulut	102 737	99 359	51 707	-47 652
Henkilöstömenot yhteensä	2 196 587	1 805 355	1 660 274	-145 081
Asiakaspalv.ostot	15 141	100		-100
Muiden palv.ostot	1 171 330	1 227 682	1 288 282	60 600
Aineet ja tarvikkeet	1 334 880	1 124 914	1 124 572	-342
Avustukset	164 374	152 000	150 472	-1 528
Muut menot	497 058	348 373	376 358	27 985
Toimintakulut yht	5 379 370	4 658 424	4 599 958	-58 466
Toimintakate	1 584 678	1 467 992	1 215 312	-252 679
Muutos-% edelliseen		-7,4	-17,2	

POISTOT / TEKLA

TP-2016	TP-2017
1 470 709	1 515 268

Investoinnit

INVESTOINTIOHJELMA 2017 - 2019						
KIINTEÄ OMAISUUS	TA-2017	Muutos	Käyttö	Ylitys/alitus		Huom!
Kiinteän omaisuuden osto	200 000	200 000	0	200 000	-	
Kiinteän omaisuuden myynti	300 000	300 000	120 876	179 124	-	Aarontie omk
Kiinteä omaisuus yhteensä	-100 000	-100 000	-120 876,19	20 876		
TALONRAKENNUS	TA-2017	Muutos	Käyttö	Ylitys/alitus		Huom!
Koittilan koulu						
- Rakenne tiivistykset	20 000	20 000	7 128	12 872		
- Julkisivu saneeraus	40 000	40 000	0	40 000		ei toteutettu
Beckerin koulu						
- Vesikatteen saneeraus	40 000	40 000	0	40 000		ei toteutettu
- Sisäänkäynti saneeraus	10 000	10 000	0	10 000		ei toteutettu
Kankaisten koulu						
- Uusi koulu	500 000	500 000	390 224	109 776		
- Vanhan koulun purkaminen	450 000	450 000	200 000	250 000		
- 95 osan saneeraus	60 000	60 000	0	60 000		ei toteutettu
Kirjasto						
- Uusi kirjasto	100 000	100 000	85 182	14 818		
Kalliolan koulu						
- Kattosaneeraus	45 000	45 000	0	45 000		ei toteutettu
- Julkisivu- ja sadevesisaneeraus	40 000	40 000	8 962	31 038		
Lukio						
- IV-muutokset	20 000	20 000	714	19 286		ei toteutettu
Terveyskeskus						
- Vesikatesaneeraus	35 000	35 000	0	35 000		ei toteutettu
- Paloilmoitin ja sprinklaus	150 000	150 000	0	150 000		ei toteutettu
Ympäristöterveyshuolto						
- Vesikate- ja sadevesisaneeraus	20 000	20 000	0	20 000		ei toteutettu
Yritystilojen kunnostus	40 000	40 000	13 905	26 095		Tehomet II lämmitysärj.
Päiväkot						
- Vesikate- ja sadevesisaneeraus	50 000	50 000	0	50 000		ei toteutettu
- Muutostyöt ja perussaneeraus	120 000	120 000	112 250	7 750		
Kiinteistöjen peruskorjaus, erikseen nimetyt kohteet	10 000	10 000	3 431	6 569		
Talonrakennus yhteensä	1 750 000	1 750 000	821 796	928 204		
Valtionosuudet + investointituki	167 952	167 952	-342 968	510 920		bula, liikuntasali ja kirjasto
TALONRAKENNUS NETTO	1 582 048	1 582 048	1 164 764	417 284		
LIIKUNTA-ALUEET	TA-2017	Muutos	Käyttö	Ylitys/alitus		Huom!
Urheilukentän kunnostus	300 000	300 000	146 600	153 400		
Lähiliikunta-alue (Uuden koulun pihalle)	50 000	50 000	38 017	11 983		
Salmelan uima-allas	150 000	150 000	0	150 000		ei toteutettu
Liikunta-alueet yhteensä	500 000	500 000	184 617	315 383		
Valtionosuudet + investointituki			18 500	-18 500		imala, 15000€ lähiliikunta
LIIKUNTA-ALUEET NETTO	500 000	500 000	166 117	333 883		

KA VATIET	TA-2017	Muutos	Käyttö	Ylitys/alitus		Huom!
Päälystysaneeraukset	50 000	50 000	40 542	9 458		
Kankaistentien klv	65 000	130 000	129 970	30	Siirr. 65000 € Lastutiestä	
Kankaistentien ajoradan päälystys	30 000	30 000	957	29 043		Tekla
Katuvalaistus						
- Ohjauskeskukset	15 000	15 000	8 509	6 491		
Teollisuusalueen laajentaminen lapaskangas						
- Takojantie	50 000	50 000	727	49 273		
Teollisuustien perusparannus						
- loppuosa	370 000	370 000	323 862	46 138		Tekla
Lastutie	100 000	35 000	0	35 000		Varaus
Kaavatiet yhteensä	680 000	680 000	504 567	175 433		
Valtionosuudet + investointituki						
KA VATIET NETTO	680 000	680 000	504 567			
PUISTOT JA YLEISET ALUEET	TA-2017	Muutos	Käyttö	Ylitys/alitus		Huom!
Torin kehittäminen	95 000	95 000	7032	87 968		
Teollisuusalueen kyltit	10 000	8 000	101	7 900		
Jouluvalot	10 000	12 000	11617	383	r. 2000€ Teollisuusal. Kyl	
Anni Swanin puisto leikkivälineet	15 000	15 000	14711	289		
Kiviniemen leirintäalueen kehittäminen	13 000	13 000	87	12 913		khall
Kiviniemen saunarakennus	100 000	100 000	0	100 000		Tekla, khall, varaus
Puulaan virtaavat vedet- hanke	40 000	40 000	0	40 000		ei toteutunut
VT13 kiertoliittymän taideteos (arvoesineet)	30 000	30 000	3773	26 227		
Tonttien tasaus	40 000	40 000	0	40 000		varaus
Puistot ja yleiset alueet yhteensä	353 000	353 000	37319	315 681		
Valtionosuudet + investointituki				0		
PUISTOT JA YLEISET ALUEET NETTO	353 000	353 000	37319	315 681		
IRTAIMISTO	TA-2017	Muutos	Käyttö	Ylitys/alitus		Huom!
Harjakone	12 000	12 000	10450	1 550		
Mattomankeli	10 000	13 000	12849	151	3000€ liik.salin varustus	
Urheilukeskus ruohonleikkuri	15 000	15 000	14020	980		
Terveyskeskuksen potilaskutsujärjestelmä	100 000	100 000	0	100 000		Varaus
Päiväkodin kalusteet	50 000	51 000	50565	435	1000€ liik.salin varusteet	
Kankaistenkoulun kalusteet	25 000	25 000	21240	3 760		
Kirjaston kalusteet	10 000	10 000	2853	7 147		
Liikuntasalin varustus	25 000	21 000	11258	9 742		
Yhdistelmäkonu uusikoulu	8 500	8 500	0	8 500	sis. Koulun kalusteisiin	
Kalustehankinnat yhteensä	255 500	255 500	123235	132 265		
Valtionosuudet + investointituki	0		30553	-30 553		lrtaimiston myynti
KALUSTEHANKINNAT YHTEENSA	255 500	255 500	92682	162 818		

ATK-HANKINNAT	TA-2017	Muutos	Käyttö	Ylitys/alitus		Huom!
Verkkoviestintä	15 000	15 000	0	15 000		
Viestintä	10 000	10 000	0	10 000		
Järjestelmät	42 000	42 000	76 147	-34 147		
Sähköinen arkistointi	15 000	15 000	2 747	12 253		
Infra	24 000	24 000	0	24 000		
Sähköinen asiointialusta ja liittymät	15 000	15 000	0	15 000		
ATK-hankinnat yhteensä	121 000	121 000	78 894	42 106		
Valtionosuudet + investointituki				0		
ATK-HANKINNAT YHTEENSÄ	121 000	121 000	78 894	42 106		
Irtaimistohankinnat yhteensä	376 500	376 500	202 129	174 371		
Valtionosuus	0	0	30 553	-30 553		
Irtaimistohankinnat netto	376 500	376 500	171 576	204 924		
AINEETON KÄYTTÖMAISUUS	TA-2017	Muutos	Käyttö	Ylitys/alitus		Huom!
Salmelan leirikeskuksen osakkeet	23 400	23 400	0	23 400	76000€ pääomalaina taseessa?	
Kuntayhtymäosuudet, sairaanhoitopiiri	23 400	23 400	0	23 400		ei toteutunut
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	3 882 900	3 882 900	1 750 429	2 132 471		
Valtionosuudet+myyntitulot+investointituki	467 952	467 952	-173 038	640 990		
INVESTOINNIT NETTO	3 414 948	3 414 948	1 923 467	1 491 481		
Epävarmat kohteet, määräraha haetaan erikseen	TA-2017	Muutos	Käyttö	Ylitys/alitus		Huom!
Golfkylän vesihuolto	170 000	170 000	0,00			mikäli alue rakentuu
Sepäntien loppuosa	80 000	80 000	0,00			mikäli alue rakentuu
Sepäntien loppuosan vesihuolto	30 000	30 000	0,00			mikäli alue rakentuu
Yhteensä	280 000	110 000	0,00			
27.3.2018						
VESI- JA VIEMÄRILAITOS	TA-2017	Muutos	Käyttö	Ylitys/alitus		Huom!
Linjaverkostojen saneeraus	100 000	100 000	69 364	30 636		
Sakokalvollehteen vast.otto välppä	25 000	25 000	1 600	23 400		
Puhdistamon saneeraus						
- hajukaasujen polsto	30 000	30 000	0	30 000		ei toteutunut
- lietteenkulvaus	100 000	100 000	16 273	83 727		
Teollisuusalueen laajentaminen lapaskangas						
- Takojantien vesihuolto	10 000	10 000	0	10 000		ei toteutunut
Vesi- ja viemärilaitos yhteensä	265 000	265 000	87 237	177 763		
Valtionosuudet			1 436	-1 436		
VESI- JA VIEMÄRILAITOS NETTO	265 000	265 000	85 801	179 199		
KAIKKI INVESTOINNIT YHTEENSÄ	4 147 900	4 147 900	1 837 665,75	2 310 234		
Valtionosuudet+myyntitulot+investointituki	467 952	467 952	-171 602,62	639 555		
INVESTOINNIT NETTO	3 679 948	3 679 948	2 009 268,37	1 670 680		
27.3.2018						

Tilinpäätöslaskelmat

Ulkoinen = virallinen tuloslaskelma

	Vuosi 2017		Vuosi 2016	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 050 945,29		1 571 864,96	
Maksutuotot	421 567,51		2 584 857,47	
Tuet ja avustukset	306 464,01		542 970,00	
Muut toimintatuotot	1 172 469,98	2 951 446,79	690 968,49	5 390 660,92
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-6 021 863,61		-13 635 878,15	
Eläkekulut	-1 751 956,74		-3 399 728,72	
Muut sivukulut	-264 398,69		-825 443,52	
Palvelujen ostot	-26 487 088,46		-17 749 612,65	
Aineet ja tarvikkeet	-1 391 447,03		-2 170 740,88	
Avustukset	-1 009 015,40		-1 947 791,89	
Muut toimintakulut	-595 208,99	-37 520 978,92	-870 781,53	-40 599 977,34
Toimintakate		-34 569 532,13		-35 209 316,42
Verotulot		18 684 566,50		17 730 953,47
Valtionosuudet		18 676 298,00		19 576 066,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	19 682,73		22 989,19	
Muut rahoitustuotot	328 206,08		139 104,87	
Korkokulut	-178 221,47		-118 641,72	
Muut rahoituskulut	-1 226,76	168 440,58	-677,85	42 774,49
Vuosikate		2 959 772,95		2 140 477,54
Suunnitelman mukaiset poistot		-1 757 545,97		-1 721 484,54
Satunnaiset erät				
Tilikauden tulos		1 202 226,98		418 993,00
Varausten muutos				
Tilikauden yli/-alijäämä		1 202 226,98		418 993,00
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Toimintatuotot/Toimintakulut, %		7,87		13,28
Toimintatuotot, €/asukas		531,89		962,10
Toimintakulut, €/asukas		-6 761,76		-7 246,11
Vuosikate/Poistot. %		168,40		124,34
Vuosikate, €/asukas		533,39		382,02
Asukasmäärä 31.12		5549		5603

HALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

Hallitus esittää, että tilikauden ylijäämäinen tulos 1.202.226,98 euroa kirjataan omaan pääomaan tilikauden yli- ja alijäämätillille.

Tuloslaskelma

KANGASNIEMEN KUNNAN TULOSLASKELMA
ULKOISET JA SISÄISET

	01.01.- 31.12.2017		01.01.- 31.12.2016	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 725 223,11		4 064 436,71	
Maksutuotot	422 304,51		2 586 505,07	
Tuet ja avustukset	306 464,01		542 970,00	
Muut toimintatuotot	1 863 829,04	5 317 820,67	1 996 408,28	9 190 320,06
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-6 021 863,61		-13 635 878,15	
Henkilösivukulut	-2 016 355,43		-4 225 172,24	
Eläkekulut	-1 751 956,74		-3 399 728,72	
Muut henkilösivukulut	-264 398,69		-825 443,52	
Palvelujen ostot	-28 112 155,21		-20 213 989,56	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 450 396,16		-2 225 899,11	
Avustukset	-1 009 015,40		-1 947 791,89	
Muut toimintakulut	-1 277 566,99	-39 887 352,80	-2 150 905,53	-44 399 636,48
		-34 569 532,13		-35 209 316,42
Toimintakate				
Verotulot	18 684 566,50		17 730 953,47	
Valtionosuudet	18 676 298,00		19 576 066,00	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	19 682,73		22 989,19	
Muut rahoitustuotot	328 206,08		139 104,87	
Korkokulut	-178 221,47		-118 641,72	
Muut rahoituskulut	-1 226,76	168 440,58	-677,85	42 774,49
Vuosikate	2 959 772,95		2 140 477,54	
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 757 545,97		-1 721 484,54	
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut				
Tilikauden tulos	1 202 226,98		418 993,00	

Rahoituslaskelma	Tilinpäätös 2017	Tilinpäätös 2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 959 772,95	2 140 477,54
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-57 145,16	-3 793,23
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 837 665,75	-6 407 968,94
Rahoitusosuudet investointeihin	-324 468,00	2 728 044,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	210 010,54	5 917,67
Toiminnan ja investointien rahavirta	950 504,58	-1 537 322,96
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-960,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	115 166,67	167 619,89
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000 000,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 500 654,00	-661 766,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 000 000,00	5 500 000,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	-50 481,62	-14 472,02
Vaihto-omaisuuden muutos	-5 785,07	5 719,79
Pitkäaikaisten saamisten muutos		
Lyhytaikaisten saamisten muutos	1 423 720,14	-2 564 003,88
Korottomien velkojen muutos	-1 907 194,88	-716 073,92
Rahoituksen rahavirta	-926 188,76	1 717 023,86
Rahavarojen muutos	24 315,82	179 700,90
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	756 368,23	732 052,41
Rahavarat 1.1.	-732 052,41	-552 351,51
	24 315,82	179 700,90
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v vuosilta 2013-2017 / keskiarvo	-1 123 046	-1 089 573
Investointien tulorahoitus, %	136,9	58,2
Pääomamenojen tulorahoitus, %	83,5	51,3
Lainanhoitokate	2,0	2,9
Kassan riittävyys, pv	7,4	7,6
Kassasta maksut	37 363 148	34 972 416
Asukasmäärä	5 549	5 603

KANGASNIEMEN KUNTA	Tase	
VASTAAVAA	Tilinpäätös	Tilinpäätös
PYSYVÄT VASTAAVAT	31.12.2017	31.12.2016
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	121 203,86	161 693,28
Muut pitkävaikutteiset menot		
Aineettomat hyödykkeet yht.	121 203,86	161 693,28
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	4 166 103,44	4 173 941,97
Rakennukset	20 240 391,68	13 451 107,32
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 480 840,71	10 370 917,26
Koneet ja kalusto	388 034,09	532 903,70
Muut aineelliset hyödykkeet	140 029,83	140 029,83
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	6 454 287,85
Aineelliset hyödykkeet yht.	35 415 399,75	35 123 187,93
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	8 069 382,31	8 069 382,31
Muut lainasaamiset	1 383 269,42	1 497 476,09
Muut saamiset	8 530,50	8 530,50
Sijoitukset yhteensä	9 461 182,23	9 575 388,90
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	44 997 785,84	44 860 270,11
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	7 315,55	10 342,07
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	9 306,99	9 085,90
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	16 622,54	19 427,97
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	39 253,05	33 467,98
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	3 822 428,00	4 359 048,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	467 518,51	783 527,01
Lainasaamiset	118 720,00	157 720,00
Muut saamiset	185 810,42	652 989,53
Siirtosaamiset	413 106,04	477 978,39
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	1 185 154,97	2 072 214,93
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit		
Rahoitusarvopaperit yhteensä		
Rahat ja pankkisaamiset	756 368,23	732 052,41
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	5 803 204,25	7 196 783,32
VASTAAVAA YHTEENSÄ	50 817 612,63	52 076 481,40

KANGASNIEMEN KUNTA

	Tilinpäätös 31.12.2017	Tilinpäätös 31.12.2016
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	18 417 900,51	18 417 900,51
Liittymismaksurahasto		
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	5 560 847,08	5 141 854,08
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 202 267,16	418 993,00
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	25 181 014,75	23 978 747,59

PAKOLLISET VARAUKSET**TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT**

Valtion toimeksiannot	10 135,55	30 576,17
Lahjoitusrahastojen pääomat	549 114,92	576 068,15
Muut toimeksiantojen pääomat	5 119,96	11 013,16
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	564 370,43	617 657,48

VIERAS PÄÄOMA**Pitkäaikainen**

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 150 032,00	9 728 463,00
Saadut ennakot	11 250,00	13 950,00
Muut velat	185 783,72	184 596,86
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	13 347 065,72	9 927 009,86

Lyhytaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 350 000,00	11 350 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	1 328 431,00	1 250 654,00
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	1 460 784,38	2 335 820,71
Muut velat	158 140,36	324 867,03
Siirtovelat	1 427 805,99	2 291 724,73

Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä

VASTATTAVAA YHTEENSÄ	50 817 612,63	52 076 481,40
-----------------------------	----------------------	----------------------

Omavaraisuusaste, %	49,56	46,06
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	62,17	64,33
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	63	65
*)Kertynyt yli-/alijäämä	6 763 074	5 560 847
*)Kertynyt yli-/alijäämä €/as	1 219	992
Lainat, €/asukas	3 933,77	3 985,21
Lainakanta 31.12	21 828 463	22 329 117
Lainasaamiset 31.12	1 501 989	1 655 196
Asukasmäärä 31.12.	5 549	5603

*) Edell. tilikausien ja tilikauden ylijäämä yhteensä

Ulkoiset kokonaistulot ja -menot

	Vuosi 2017	Vuosi 2016
TULOT		
Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	2 951 446,79	5 390 660,92
Verotulot	18 684 566,50	17 730 953,47
Valtionosuudet	18 676 298,00	19 576 066,00
Korkotuotot	19 682,73	22 989,19
Muut rahoitustuotot	328 206,08	139 104,87
Tulorahoituksen korjauserät		
- pysyvien vastaavien hyöd.luovutusvoitot	57 145,16	3 793,23
- Pakollinen kaatopaikkavarauksen lisäys	0,00	0,00
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-324 468,00	2 728 044,00
Käyttöomaisuuden myyntitulot	0,00	1 830,00
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	115 166,67	167 619,89
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000 000,00	0,00
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0,00	5 500 000,00
Oman pääoman lisäykset		
Kokonaistulot yhteensä	45 508 043,93	51 261 061,57
MENOT		
Varsinainen toiminta		
Toimintakulut	-37 520 978,92	-40 599 977,34
Korkokulut	-178 221,47	-118 641,72
Muut rahoituskulut	-1 226,76	-677,85
Tulorahoituksen korjauserät		
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustappiot	0,00	0,00
Pakollisten varausten		
muutos,kaatopaikkavar	0,00	0,00
Pakollisten varausten lis. (+) ja väh. (-)	0,00	0,00
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-1 837 665,75	-6 407 968,94
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset	-960,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 500 654,00	-661 766,00
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	-4 000 000,00	0,00
Kokonaismenot yhteensä	-45 039 706,90	-47 789 031,85
Kokonaistulojen ja menojen erotus	468 337,03	3 472 029,72
Täsmäytys:		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-492 652,85	-3 651 730,62
Kassavarojen muutos	24 315,82	179 700,90
Erotus	-468 337,03	-3 472 029,72

Kangasniemen kuntakonserni tuloslaskelma

KANGASNIEMEN KUNTAKONSERNI TULOSLASKELMA 1000 eurot

ulkoinen

	2017		2016	
Toimintatuotot		24 133		17 544
Toimintakulut		-57 883		-51 783
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta		-5 095		
Toimintakate		-33 755		-34 239
Verotulot		18 685		17 731
Valtionosuudet		18 676		19 576
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	27		25	
Muut rahoitustuotot	148		154	
Korkokulut	-256		-195	
Muut rahoituskulut	-3	-84	-2	-18
Vuosikate		3 522		3 050
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 607		-2 561	
Arvonalentumiset	0	-2 607	0	-2 560
Satunnaiset erät		3		0
Tilikauden tulos		918		490
Tilinpäätössiirrot		-6		-8
Vähemmistöosuudet		6		9
Tuloksen oikaisuerät				
Tilikauden ylijäämä		918		491
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Toimintatuotot/Toimintakulut, %		-42		-34
Vuosikate/Poistot %		135		119
Vuosikate, €/asukas		635		544
Asukasmäärä 31.12		5 549		5 603

Kangasniemen kuntakonserni rahoituslaskelma

**KANGASNIEMEN KUNTAKONSERNI
RAHOITUSLASKELMA**

1000 eurot

	2017		2016	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	3 522		3 034	
Satunnaiset erät	2		1	
Tulorahoituksen korjauserät	195	3 719	124	3 159
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-3 436		-7 715	
Rahoitusosuudet investointeihin	-289		2 746	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	215	-3 510	6	-4 963
Toiminnan ja investointien rahavirta		209		-1 804
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-59		0	
Antolainasaamisten vähennykset	115	56	168	168
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 653		40	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 970		-1 162	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 400	1 283	6 070	4 948
Oman pääoman muutokset		-210		-54
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	-49		-14	
Vaihto-omaisuuden muutos	-2		3	
Saamisten muutos	643		-2 488	
Korottomien velkojen muutos	-555	37	-484	-2 983
Rahoituksen rahavirta		1 166	2 133	2 079
Rahavarojen muutos		1 375		275
Rahavarat 31.12.	2 669		1335	
Rahavarat 1.1.	1 335	1 334	1060	275

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUTToiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v
vuosilta 2013-2017 /keskiarvo, 1000 €

	-1 189	-945
Investointien tulorahoitus, %	109,3	39,4
Lainanhoitokate	1,7	2,4
Kassan riittävyys, pv	15,3	8,0
Asukasmäärä	5 549	5603

Kangasniemen kuntakonserni konsernitase

KANGASNIEMEN KUNTAKONSERNI

1000 EUROA

VASTAAVAA

KONSERNITASE 2017

	2017	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	229	449
Muut pitkävaikutteiset menot	37	88
	266	537
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	4 547	4312
Rakennukset	26 902	19 624
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 744	10 646
Koneet ja kalusto	1 202	1 220
Muut aineelliset hyödykkeet	209	203
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	1 067	7 496
	44 671	43 501
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	161	5 098
Muut osakkeet ja osuudet	439	-4 563
Muut lainasaamiset	704	808
Muut saamiset	20	17
	1 324	1 360
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	209	172
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	173	172
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	3 823	4 359
Lyhytaikaiset saamiset	3 227	3 343
Rahoitusarvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset	2 669	1334
VASTAAVAA YHTEENSÄ	56 363	54 778

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	18 418	18 418
Ylikurssirahasto		0
Arvonkorotusrahasto		0
Muut rahastot	89	154
Ed.tilikausien yli/-alijäämä	-1 131	-1 553
Tilikauden yli/-alijäämä	918	491

VÄHEMMISTÖOSUUDET

	314	189
--	-----	-----

PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset	388	379
---------------------------	-----	-----

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

	764	775
--	-----	-----

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	19 243	14 601
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	203	205
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	10 978	14 338
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	6 181	6 787

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

	56 363	54 778
--	--------	--------

Konsernitaseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste %	32	32
Suhteellinen velkaantuneisuus %	67	66
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %		
Kertynyt ylijäämä (alijäämä) 1000 €	-213	-1 062
Kertynyt yli/-alijäämä, €/asukas	-38	-189
Konsernin lainakanta 31.12. 1000 €	30 221	28 939
Konsernin lainat, €/asukas	5 446	5 165
Konsernin lainasaamiset 31.12. 1000 €	724	825
Kunnan asukasmäärä	5549	5603

Vesi- ja viemärilaitos / tuloslaskelma

**KANGASNIEMEN KUNTA
TULOSLASKELMA**

VESI- JA VIEMÄRILAITOS

	Vuosi 2017	Vuosi 2016
Liikevaihto	673 600,47	641 907,93
Varastojen lisäys/vähennys(-)		
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot		
Tulot yhteensä	673 600,47	641 907,93
Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet	-115 738,42	-109 835,54
Palvelujen ostot	-98 468,12	-82 862,89
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-155 905,84	-147 998,88
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-49 438,33	-51 508,37
Muut henkilösivukulut	-6 451,84	-9 128,06
Henkilöstökulut yhteensä	-211 796,01	-208 635,31
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-196 072,36	-193 888,88
Liiketoiminnan muut kulut	-17 507,16	-17 447,87
Menot yhteensä	-639 582,07	-612 670,49
Liikelylijäämä(-alijäämä)	34 018,40	29 237,44
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkokulut	0,00	0,00
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	34 018,40	29 237,44
Satunnaiset tuotot ja -kulut		
Tilikauden ylijäämä	34 018,40	29 237,44

Taseyksikön tase

KANGASNIEMEN KUNTA		VESIHUOLTOLAITOS	
VASTAAVAA		Tase	Tase
PYSYVÄT VASTAAVAT		31.12.2017	31.12.2016
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		0,00	0,00
Aineettomat hyödykkeet yht.		0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet		60 467,65	60 467,65
Rakennukset		0,00	0,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet		4 811 275,76	4 924 266,83
Koneet ja kalusto		10 125,97	10 125,97
Aineelliset hyödykkeet yht.		4 881 869,38	4 994 860,45
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		4 881 869,38	4 994 860,45
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		110 984,43	121 821,88
Korottomat saamiset kunnalta		154 817,04	28 042,56
Saamiset yhteensä		265 801,47	149 864,44
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		265 801,47	149 864,44
VASTAAVAA YHTEENSÄ		5 147 670,85	5 144 724,89
VASTATTAVAA		Tase	Tase
		31.12.2017	31.12.2016
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma		4 887 346,91	4 915 389,47
Liittymismaksurahasto		0,00	0,00
Ed. tilikauden ylijäämä (alijäämä)		29 237,44	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		34 018,40	29 237,44
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		4 950 602,75	4 944 626,91
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			
Liittymismaksuvelat		185 783,72	184 596,86
Korottomat velat kunnalta			
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		185 783,72	184 596,86
Lyhytaikainen			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		0,00	0,00
Ostovelat		11 284,38	15 501,12
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		11 284,38	15 501,12
Vieras pääoma yhteensä		197 068,10	200 097,98
		5 147 670,85	5 144 724,89

Taseyksikön rahoituslaskelma

KANGASNIEMEN KUNNAN VESIHUOLTOLAITOS

	RAHOITUSLASKELMA	2017	2016
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	230090	223126	
Liikelyljäämä (-alijäämä)	34018	29237	
Poistot ja arvonalentumiset	196072	193889	
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	
Satunnaiset erät	0	0	
Tuloverot	0	0	
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-83081	-196871	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	
Toiminnan ja investointien rahavirta	147009	26255	
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0	0	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	0	
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	
Saamisten muutos	10837	-3261	
Korottomien velkojen muutos	-157846	-22994	
Rahoituksen rahavirta	-147009	-26255	
Rahavarojen muutos			
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	0	0	
Rahavarat 1.1.	0	0	

Liitetiedot

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1.Arvastus- ja jaksotusperiaatteet

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeetön merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskenta perusteeton esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaistenpoistojen perusteet. Poistosuunnitelma hyväksytty kunnanvaltuustossa 4.3.2013.

2. Tuloslaskelman ja taseen esittämistavan muutokset
ei ole tehty muutoksia

3.Oikaisu edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin
Ei muutoksia

4.Selvitys edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuudesta
Tilikaudet ovat vertailukelpoisia keskenään.

5.Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset
Tuloslaskelman tuotot ja kulut eivät ole vertailukelpoisia keskenään, koska sosiaali- ja terveystalvet siirrettiin Essote ky:n järjestämisvastuulle 1.1.2017 alkaen.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt, kuntayhtymät ja osakkuusyhteisöt, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaisia pysyviin vastaaviin sisältyviä katteita ei ole.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäiset omistuksen eliminoinnit on tehty. Kiinteistöveroja ei ole eliminoitu eikä liittymismaksut ole olennaisia.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Vuokratalojen, Kangasniemen Matkakiinteistön ja Kangasniemen kunnantalon aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistot on tehty tytäryhtiöissä täysimääräisinä, eikä poistoeroja TP 2017 ole kirjattu.

Aikaisemmille tilikausille kertynyt poistoero konsernitaseessa kirjattu edellisten tilikausien yli- ja alijäämän oikaisuksi.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

6 Toimintatuotot tehtäväalueittain	Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
	2017	2016	2017	2016
Ulkoiset erät				
Hallintokeskus (sis.soten 2017)	22 122 672	1 161 726	605 782	696 781
Perusturva	0	11 137 572	0	3 005 427
Sivistystoimi	0	0	599 996	680 823
Tekniset palvelut	317 911	302 604	1 745 667	1 007 628
Toimintatuotot yhteensä	22 440 583	12 601 902	2 951 445	5 390 659

7 Verotulojen erittely	2 017	2016
Kunnallisvero	14 030 006	13 457 426
Kiinteistövero	1 826 333	1 745 343
Yhteisövero	2 828 227	2 528 185
Verotulot yhteensä	18 684 566	17 730 954

8 Valtionosuuksien erittely	2017	2016
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	15 212 455	16 109 116
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	3 962 988	4 232 310
Järjestelmämuutoksen tasaus		
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-499 148	-765 360
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Valtionosuudet yhteensä	18 676 295	19 576 066

9 Palvelujen ostot	TP-2017	TP-2016
Asiakaspalvelujen ostot	23 204 533	13 463 882
Muiden palveluiden ostot	3 282 555	4 285 730
	26 487 088	17 749 612

- 10 Valtuustoryhmille toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet
Ei ilmoitettavaa

11 Selvitys suunnitelmanmukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Vuoden 2012 poistoajoissa on huomioitu Kirjanpitolausituksen kuntajaoston 15.11.2011 antama yleisohje.

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Poistosuunnitelma hyväksytty kunnanvaltuustossa 4.3.2013.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioitun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioitujen poistojen ja niitä vastaavien poistomenetelmien ovat:

Rakennukset	tasapoisto	25-40 vuotta
Kadut ja tiet	tasapoisto	20 vuotta
Muut kiinteät rakenteet	tasapoisto	10-40 vuotta
Autot ja kuljetusvälineet	tasapoisto	5 vuotta
ATK-laitteet ja ohjelmat	tasapoisto	3 vuotta
Koneet ja kalusto	tasapoisto	3-5 vuotta

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta tilinpäätöksessä

Vuosina v. 2016-2020

Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	1 745 806
Keskimäär. poistonalaisten investointien hankintameno	2 040 718
Poikkeama €, johtuu varautumisesta Kankaisten koulun rakentamiseen	-294 912
Poikkeama %	-14,5

12 Selvitys tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista

	Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
	2017	2016	2017	2016
Esshp, pakollinen varaus 1.1.				
Vähennys tilikaudella				
Pakollinen varaus 31.12.	388 300	378 981	0	0

13 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot

	Kunta	Kunta		
	2017	2016		
Muut toimintatuotot				
Myyntivoitot	57 145	3 793		
Muut toimintakulut				

Myyntitappiot	0	0	
---------------	---	---	--

14 Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

Ei ole

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

22- OMISTUKSET MUISSA YHTEISÖISSÄ

Kuntakonsernin osuus (euroa)

24

	Kotipaikka	Omistus- osuus	Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt					
Kangasniemen Vuokratalot Oy	K-niemi	100 %	599 701	4 867 731	67 149
Ki Oy Kangasniemen Kunnantalo	K-niemi	91,96 %	4 418 276	10 235	-156 637
Ki Oy Kangasniemen Teollisuustalo	K-niemi	100 %	132 115	241 741	9
Kangasniemen Matkakiinteistö	K-niemi	60 %	736 711	6 512	3

Kuntayhtymät

Etelä-Savon Maakuntaliitto	Mikkeli	3,56 %	22 752	26 129	-1 814
Etelä-Savon Sairaanhoidopiiri	Mikkeli	5,47 %	1 720 591	6 701 513	-7 181
Itä-Suomen päihdehuollon ky	Mäntyharju	1,10 %	20 380	5 401	870
Vaalijalan kuntayhtymä	Pieksämäki	1,67 %	165 196	394 341	0

Osakkuusyhteisöt

As Oy Tukihaka 14 huoneistoa	K-niemi	34,29 %	77 755	7 797	-7 277
As Oy Kangasniemen Jokipelto 3 huon	K-niemi	25,54 %	59 508	7 291	1 244

Asunto-osakkeet

		Omistus- osuus	Osakkeet kunta kpl	Osakepääoma yhteensä	Huoneisto
As Oy Kanerva	K-niemi	7,53 %	650	8634	1
As Oy Kangasniemen Mäkirinne	K-niemi	2,53 %	38	1503	1
As Oy Puulavedenkatu	K-niemi		74		1
As Oy Majalanhovi	K-niemi		570		1
As Oy Kangasniemen Kotikangas	K-niemi		2070		1

Muut osakkeet

As Oy Ainolanhaka	K-niemi		10	
Indekon Oy	Lappeenranta		400	
Jyvässeudun Ajoharjoittelurata Oy	Jyväskylä		4	
Kangasniemen Kaha Oy	K-niemi		10	
Nordic Baltinc Holding FDR			1189	
Metsä-Serla Oy			380	
Suur-Savon Sähkö Oy			2500	
Puula Golf	K-niemi		4	
Puulan Kone Oy	K-niemi		10	

Kuntarahoitus Oy	Helsinki	5000
Etelä-Savon tietohallinto OY/ICT KPK	Mikkeli	290

23 Saamisten erittely

	Kunta	Kunta
Pitkäaikaiset saamiset	2017	2016
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Kangasniemen Vuokratalot	338 476	338 476
Ki Oy Kangasniemen Teollisuustalo	240 500	251 500
	578 976	589 976
Muut saamiset		
Liittymismaksut	8 530	8 530
Saamiset Lyhytaikaiset	Kunta	Kunta
	2017	2016
Etelä-Savon Tietohallinto Oy	0	0
Läsäkosken Kartano Oy	221 480	221 480
24 Siirtosaamiset	2017	2016
Läsäkosken kauppahintasaamiset	221 480	221 480
Muut siirtosaamiset	191 626	256 498
	413 106	477 978

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

24 Oman pääoman erittely	Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
	2017	2016	2017	2016
Peruspääoma 1.1.	18 417 900	18 418 000	18 417 900	18 417 900
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	18 417 900	18 418 000	18 417 900	18 417 900
Rahastopääomat				
Ylikurssirahasto				
Arvonkorotusrahasto				
Muut rahastot	88 955	149 000		
Rahastopääomat 31.12.	88 955	149 000		
Edellisten kausien yli/alijäämä	-1 329 279	-1 553 000	5 560 847	5 141 854
Tilikauden yli/alijäämä	1 115 403	491 000	1 202 227	418 993
Oma pääoma yhteensä	18 292 979	17 505 000	25 180 974	23 978 747

27 Pitkäaikainen vieras pääoma

Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

(v. 2022 ja myöhemmin erääntyvät)	Kunta	Kunta
	2017	2016
	0	0
	13 828 463	9 729 117
Nordea		
Kuntarahoitus Oy	13 828 463	9 729 117

	Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
	2017	2016	2017	2016
29 Pakollinen varaus				0
Esshp, pakollinen varaus	388 300	378 981		

30 Velkojen erittely

	Kunta	Kunta	
	2017	2016	
Velat tytäryhteisöille			
Ostovelat, Kunnantalo	6447	7 224	
Velat kuntayhtymille			
Ostovelat, Vaalijalan ky	1 750	104 942	
Ostovelat, Esshp ky	670 684	734 207	

		2017	2016
31 Shekkilimiittivelka, Op-Pohjola	Ei käytössä	250 000	250 000

	2017	2016
32 Liittymismaksuvelat	185 784	184 597

33 Erittely siirtoveloista	Kunta	
	2017	2016
Palkkojen ja henk.sivukulujen jaksotus	625 121	1 718 911
Korkojaksotukset	50 924	30 449
Valtionosuusennakot	75 204	164 692
Siirtovelat yhteensä	751 249	1 914 052

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

35	Leasing-vastuut, arvonnalisäveroineen	Kunta	
		2017	2016
	Handelsbanken		
	joista seuraavalla tilikaudella maksettavat		0
	myöhemmin maksettavat		
	Danske Bank		
	joista seuraavalla tilikaudella maksettavat	11 973	22 142
	myöhemmin maksettavat	2 819	22 820
	Pohjola Pankki Oyj		
	joista seuraavalla tilikaudella maksettavat	132 575	63 210
	myöhemmin maksettavat	198 544	41 466
	Nordea		
	joista seuraavalla tilikaudella maksettavat	654	1 308
	myöhemmin maksettavat		654

36	Konserni		
	Muut kuntaa koskevat vastuut, joita ei ole merkitty taseeseen		
	Muut taloudelliset vastuut		
		Konserni	
		2017	2016
	Vuokravastuut (leasing)		
	Arvonlisäveron palautusvastuu	3 281 091	1 974 513

35-	Vastuusitoumukset		
39	Kunnan omasta velasta	2017	2016
	Kiinnitykset		
	Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset		
	Kangasniemen Vuokratalot		
	Jäljellä oleva pääoma	4 363 612	4 614 036
	Ki Oy Kangasniemen Teollisuustalo		
	Jäljellä oleva pääoma		0
	Muiden puolesta annetut takaukset		
	Hovinikkarit Oy		
	Kangasniemen Musiikinystävät		1 161
	Kangasniemen Vanhustentalosäätiö	736 685	762 743
	Itäkankaan vesiosuuskunta	306 573	401 367
	Ki Oy Myrskylä	390 810	390 810
	Zetanova Oy	437 289	437 289
	Harvel Kiinteistöt Oy	400 000	400 000
	Jäljellä oleva pääoma	2 271 357	2 393 370
	Takaukset yhteensä		
	Jäljellä oleva pääoma	6 634 969	7 007 406

Vakuudet, konserni		
	2 017	2016
Vakuudet ja takaukset	6 634 969	7 007 406

40 Kuntien osuus kuntien takauskeskuksen takausvastuusta 31.12.	2017	2016
	31 366 490	27 138 089

47 Muut taloudelliset vastuut		
Koronvaihtosopimus		
Nordea Pankki Suomi Oyj , sopimus nro 955189/1193840 / 20.10.2010		
Nimellispääoma	2 500 000	euroa
Sopimuksen alk.pvm	20.10.2010	
Sopimuksen päättymispvm	20.10.2020	sovellettu seuraava
Nordea Pankki Suomi Oyj maksaa Kangasniemen kunnalle:		
	EUR EURIBOR 1	
Vaihtuva korko	kuukausi	
Korko ensimmäiselle korkojaksolle	-0,372 % p.a.	
Kangasniemen kunta maksaa Nordea Pankki Suomi Oyj:lle		
Vaihtuva korko	EUR EURIBOR 6 kuukauden mukaan	
Marginaali	-0,15% p.a.	
	-0,274 %	
Korko ensimmäiselle korkojaksolle	p.a.	

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

42 Henkilöstön lukumäärä 31.12.	Kunta	Kunta
	2017	2016
Vakinaiset	144	337
Määräaikaiset	32	69
Työllistetyt	6	5
Henkilöstö yhteensä	182	411

43 Henkilöstökulut	2017	2016
Käyttötalous		
Palkat ja palkkiot	6 128 012	13 818 614
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	1 751 957	3 399 728
Muut henkilösivukulut	264 399	825 443
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauserät	-106 148	-182 735
Käyttötalouden henkilöstömenot yhteensä	8 038 220	17 861 050
Aktivoitu käyttöomaisuuteen		
Investointien henkilöstömenot yhteensä	0	0
Henkilöstökulut yhteensä	8 038 220	17 861 050

44 Luottamustoimipalkkioista maksetut verot puolueittain	2017	2016
Keskustan Kangasniemen kunnallisjärjestö	4 213	2 731
Kansallinen Kokoomus	367	105
Perussuomalaiset ry Kangasniemen osasto	1 046	1 689
Mikkelin Seudun Vihreät	817	142
Yhteensä	6 443	4 667

45 Tilintarkastajan palkkiot	2017	2016
Tarkastusyhteisö BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	10 646	10 254
Muut palkkiot	0	0

46 Kunnan ja sen intressitahojen väliset liiketoimet

Kunnanjohtajasopimus

Kunnanjohtajan kanssa on 20.12.2017 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 12 kk:n palkkaa vastaavan suuruisesta korvauksesta

Käyttöomaisuus

KANGASNIEMIEN KUNTA

KÄYTTÖOMAISUUS v. 2017

	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet							Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaik. menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Klinleät rak. ja laitteet	Koneet ja kalusto	Arvo- ja taid- esineet	Keskenäräiset rakennukset	
Polstamaton hankintameno 1.1.	125 106,72	36 586,56	161 693,28	4 173 941,97	13 451 107,32	10 370 917,26	532 903,70	140 029,83	6 454 287,85	35 123 187,93
Lisäykset tilikauden aikana	78 893,77		78 893,77		-108 497,10	826 325,05	61 549,64			779 377,59
Rahoitusosuudet tilikaudella					342 968,00	-18 500,00				
Vähennykset tilikauden aikana				-7 838,53	-219 972,19		-30 553,34		-6 454 287,85	-6 712 661,91
Siirrot erien välillä					7 432 246,39					
Tilikauden poisto	-119 383,19		-119 383,19		-657 460,74	-697 901,60	-175 865,91			-1 531 220,25
Arvonlennukset ja niiden palautukset										
Polstamaton hankintameno 31.12.	84 617,30	36 586,56	121 203,86	4 166 103,44	20 240 391,68	10 480 840,71	388 034,09	140 029,83	0,00	35 415 399,75
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.	84 617,30	36 586,56	121 203,86	4 166 103,44	20 240 391,68	10 480 840,71	388 034,09	140 029,83	0,00	35 415 399,75
Olennaiset lisäpoistot										
Erittely olennaisista lisäpoistoista										

	Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset			
	Tytäryhteisö- osakkeet	Kuntayhtymä- osuudet	Osakkuus- yhteisöosuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset tytäryhteisöiltä	Muut lainasaamiset	Muut saamiset	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	5 941 429,51	1 709 353,77	81 024,53	337 574,50	8 069 382,31	589 976,10	907 499,99	8 530,50	1 506 006,59
Lisäykset									
Vähennykset						-11 000,00	-103 206,67		-114 206,67
Siirrot erien välillä									
Hankintameno 31.12.	5 941 429,51	1 709 353,77	81 024,53	337 574,50	8 069 382,31	578 976,10	804 293,32	8 530,50	1 391 799,92
Arvonlennukset									
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 941 429,51	1 709 353,77	81 024,53	337 574,50	8 069 382,31	578 976,10	804 293,32	8 530,50	1 391 799,92

Arvonlisäveron palautusvastuu

ARVONLISÄVERON PALAUTUSVASTUU

TILINPÄÄTÖS 31.12.2017

	Arvonlisä- verot	Oman käytön veron peruste	Oman käytön ALV	ALV-vastuu 2017	ALV-vastuu 2016
v. 2008 valmistuneet					
Äkryn koulun korjaukset	3 475,22			0,00	347,52
Koittilan koulu / räystäskourut, kattolätkäal., -silät	2 053,20			0,00	205,32
Terveyskeskuksen keittiön muutostyöt	10 039,52			0,00	1 003,95
Hammashoitolan röntgentila ja jäähdytys	2 139,86			0,00	213,97
v. 2009 valmistuneet					
Dementilakoti	632 526,21			63 252,62	126 505,24
Läsäkosken päärakennuksen peruskorjaus	2 228,08			222,81	445,62
Läsäkoski/Villa Taimen julkisivun parantaminen	2 450,78			245,08	490,16
Vanhainkodin paloilm.- ja sprinklerijärj. rak.	38 545,76			3 854,58	7 709,15
10 % Beckerin koulun vesikaton peruskorjaus	2 310,33			231,03	462,07
Kankaisten koulun ulkoikkunoiden korjaus	47 007,19			4 700,72	9 401,44
Paloaseman rakenteiden perusparantaminen	3 974,53			397,45	794,91
Kiviniemen lomarakennusten perusparannustyöt	2 489,85			248,99	497,97
v.2010 valmistuneet					
Palvelutalojen A ja B paloilm.- ja sprinklerijärj. rak.	10718,25			2143,65	3215,48
LM-hallin ilmanvaihtojärjestelmä ja automaatio	7899,26			1579,85	2369,78
Vanhainkodin keittiön kosteusvauriot, tilojen muutostyöt, viemäröinti, ilmanvaihto, kaukolämmön säätölaitte.	15393,89			3078,78	4618,17
20 % Terveyskeskuksen kaukolämmön säätölaitteisto	1074,24			214,85	322,27
Hokan koulun asunnon kylpyhuone- ja saunaremm.	686,55			137,31	205,97
Kankaisten koulun liikuntasalin kunnostus, kattokaivot, keskuskeittiön lattia, kaukolämmön säätölaitteisto	12786,48			2557,30	3835,94
Lukion ikkunat	5320,22			1064,04	1596,07
Beckerin koulun kaukolämmön säätölaitteisto	681,03			136,21	204,31
v.2011 valmistuneet					
Vanhainkodin kattoturvalaitteet, viemäröinti	7097,11			2129,13	2838,84
Terveyskeskuksen vesikate, remontti	15981,01			4794,30	6392,40
Päiväkodin aidat ja portit, lämmitysjärjestelmä	2684,12			805,24	1073,65
Beckerin koulun luokkien äänieristys	2151,78			645,53	860,71
Kankaisten koulun homeremontti	23883,01			7184,90	9553,20
30 % Vuojalahden koulun vesihuolto, autolämmitys	1000,24			300,07	400,10
Koittilan koulun vesihuolto, autolämmitys	3467,15			1040,15	1388,86
Äkryn koulun vesihuolto, autolämmitys	633,30			189,99	253,32
Tehomet-hallin yritystilojen kunnostus	88302,25			26490,68	35320,90
Kartano-hallin yritystilojen kunnostus	29719,62			8915,89	11887,85
v. 2012 valmistuneet					
Palvelutalot A ja B, lämmitysjärjestelmä	4265,15			1706,06	2132,58
Beckerin koulu, keittokamion saneeraus	1673,69			669,48	836,85
Koittilan koulu, puutyöluokan saneeraus	1419,32			567,73	709,66
40 % Vuojalahden koulu, ilmanvaihtosaneeraus	28214,58			11285,83	14107,29
Tehomet -halli, yritystilojen kunnostus	1500,73			600,29	750,37
LM -halli, vesikatteen peruskorj. Teoll.tien puol. osa	3696,56			1478,62	1848,28
Kartano -halli, myymälän remontti	25598,37			10239,35	12799,19

v. 2013 valmistuneet				
	Vanhainkoti, saneeraus, lisälämmöneristys	4060,09	2030,05	2436,05
	Beckerin koulu, saneeraus	238259,31	119129,66	142955,69
	Terveyskeskus, saneeraus	3568,80	1784,40	2141,28
50 %	Äkryn koulu, jätevesijärjestelmä	1935,48	967,74	1161,29
	LM-halli, saneeraus	4432,93	2216,47	2659,76
	Tehomet- halli, kangasnosto-ovet	14013,60	7006,80	8408,16
v. 2014 valmistuneet				
	Vuojoalahden koulu, ilmanvaihtokone	8101,50	4860,90	5671,05
	Palvelutalot A ja B, kattosaneeraus	3289,44	1973,68	2302,61
60 %	Paloasema, korjaus-/muutos työt (homek./ensivästelilat)	4433,75	2660,25	3103,63
	LM -halli, saneeraus	3723,89	2234,33	2606,72
	Tehomet -halli, kangasnosto-ovet	2720,39	1632,23	1904,27
v. 2015 valmistuneet				
	Koittilan koulu, vesikaton maalaus	1872,00	1310,40	1497,60
	Beckerin koulu, kattovesijärjestelmien saneeraus	2581,20	1806,84	2064,96
	Lukio, vesikaton maalaus	3071,28	2149,90	2457,02
70 %	LM-halli, saneeraus	10941,34	7658,94	8753,07
	Vanhainkoti, saneeraus	213778,92	149645,24	171023,14
	Uusi kehitysvammaisten toimintakeskus	183317,44	128322,21	148653,95
	Terveyskeskus, saneeraus	181068,11	126747,68	144854,49
v. 2016 valmistuneet				
	Koittilan koulu, julkisivujen saneeraus	9178,46	7342,77	8260,61
	Otto Mannisen koulu, jätevesijärjestelmä	562,10	449,68	505,89
	Lukio, luokkien saneeraus	8356,84	6685,47	7521,16
	Yritystilojen kunnostus, LM-halli	3044,91	2435,93	2740,42
80 %	Yritystilojen kunnostus, Kiviniemi	2669,00	2135,20	2402,10
	LM-halli, saneeraus	15780,75	12624,60	14202,68
	Kiinteistöjen automaation saneeraus, Kalliola	1168,80	935,04	1051,92
	Kiinteistöjen automaation saneeraus, LM-halli	2366,40	1893,12	2129,76
	Kiinteistöjen automaation saneeraus, urheilukeskus	1128,00	902,40	1015,20
v.2017 valmistuneet				
	Koittilan koulu, rakenneliivistyksel	1710,79	1539,71	
90 %	Kankainen, uusi koulu	2343009,87	2108708,88	
	Uusi kirjasto	452551,61	407296,45	
	Yritystilojen kunnostus, LM-halli	1017,12	915,41	
Arvonlisäveron palautusvastuu 31.12., Kangasniemen kunta			3 281 090,84	960 081,70

Luettelot ja selvitykset

Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista

Tilinpäätös

Tasekirja sidottuna kirjana

ATK-tulosteina: Päivä- ja pääkirjat, tuloslaskelma ja tase,
osto- ja myyntireskontra, palkkakirjanpito
käyttöomaisuuskirjanpito ja lainakirjanpito

Selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Tositelajit ja säilyttämistapa	säilytys paperitositteina
Taloushallinto	002-009, 201
Palkat	370-399
Ostoreskontra	101
Myyntireskontra	151, 221
Rondoreskontra	450
Muut välitiedostot	501
Laskutukset	612-690

Allekirjoitukset ja merkinnät

Kangasniemen kunta

TILINPÄÄTÖS 2017

KANGASNIEMEN KUNNANHALLITUS

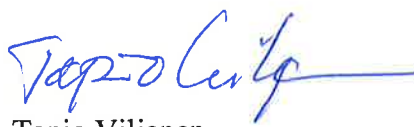
Tiina Väisänen
kunnanhallituksen varapuheenjohtaja

Sari Leskinen

Tuomo Janhunen

Tapio Viljanen

Marjaana Sävilammi

Markku Kuusjärvi

Petra Laitinen

Risto Nylund
kunnanjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINNÄT

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Kangasniemellä 8.5.2018

BDO Audiator Oy

Aki Rusanen
tilintarkastaja, JHT , HT